

בבית הדין למשמעת לשופטים

בד"ם 2461/05

בפני: כבוד המישנה לנשיא מ' חשין
כבוד השופט א' ריבלין
כבוד השופטת מ' ארד

הקובלת: שרת המשפטים

נ ג ד

המשיבה: השופטת הילה כהן

קובלנה משמעתית

תאריך הישיבה: ה' בניסן תשס"ה (14.4.2005)

בשם הקובלת: עו"ד (שופט בדימ') אמנון סטרשנוב
בשם המשיבה: עו"ד יעקב רובין

הכרעת-דין

המישנה לנשיא מ' חשין:

ביום 13.3.2005 הגישה שרת המשפטים, השרה ציפי ליבני, לנשיא בית-המשפט העליון, קובלנה על השופטת הילה כהן המכהנת בבית-משפט השלום לעניינים מקומיים בחיפה. האשמות שבכתב הקובלנה הן כי השופטת כהן נהגה שלא כהלכה במילוי תפקידה והתנהגה באופן שאינו הולם את מעמדו של שופט בישראל, בניגוד להוראות הסעיפים 18(א)(1) ו-18(א)(2) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984 (חוק בתי המשפט). משהוגשה הקובלנה נתכנסו שופטי בית-המשפט העליון ומינו בית-דין מיוחד כנדרש בתקנות בתי המשפט (שופטים), תשל"ג-1973 (תקנות השופטים). חברי בית-הדין הם החותמים על הכרעת דין זו.

הקובלנה ועיקרי ההליכים

2. השופטת הילה כהן מונתה לכהונת שופטת בית-המשפט השלום בחיפה ביום 31.1.2002. תחילה כיהנה כשופטת בית-המשפט לתביעות קטנות ושובצה לדיונים בבית-משפט השלום לעניינים מקומיים בחיפה יום אחד בשבוע. בחודש ספטמבר 2002 החלה השופטת כהן לישב בדין בבית-המשפט לעניינים מקומיים במשך ארבעה ימים בשבוע. נוסף כבר עתה, כי בית-משפט השלום לעניינים מקומיים בחיפה ממוקם במיבנה השייך לעיריית חיפה; עובדיו - למעט השופטים - עובדי עירייה הם; העירייה משלמת להנהלת בתי-המשפט עבור שכר השופטת כהן; והתובעים העירוניים המופיעים לפני בית-המשפט מדי יום יושבים בחדר הסמוך לאולם בית-המשפט. העירייה היא בעל-הדין העיקרי שלפני בית המשפט לעניינים מקומיים, ועירוב זה שבין בית המשפט לבין העירייה יוצר אנומליה בלתי-תקינה ובלתי-בריאה. על אנומליה זו נעמוד בהמשך דברינו, ולעת הזו נאמר אך כי נתגלעו חיכוכים רבים בין השופטת כהן לבין עובדי עירייה שעבדו עימה ולצידה - בהם מזכירת בית-המשפט, הגב' חנה בן-חורין, והתובעים העירוניים שהופיעו לפניה, בהם עורך דין דלל שהעיד לפנינו. על רקע מערכת יחסי עבודה עכורה זו התרחשו האירועים נושא הקובלנה.

3. כדבר הקובלנה, בשני מועדים שונים - בימים 12.3.2003 ו- 31.3.2003 - איחרה השופטת כהן להגיע לדיונים שנקבעו לפניה, ובעלי דין שזומנו לאותם דיונים - נאשמים ובאי כוחם - עזבו את האולם בהותירם בקשות בכתב לדחיית מועד המשפט. אף שבעלי הדין עזבו את אולם בית-המשפט, ערכה השופטת כהן פרוטוקולים של דיונים, מהם ניתן ללמוד כי נתקיים דיון וכי בעלי הדין היו נוכחים באולם. משסיימה לרשום את הפרוטוקולים ואת ההחלטות כאמור, קרעה השופטת כהן את הבקשות הכתובות שהותירו בעלי-הדין והשליכה את הקרעים הסלה. כנטען בקובלנה, השופטת כהן עשתה כל זאת בכדי להסתיר את איחוריה לאולם בית-המשפט. ובלשון הקובלנה:

הנקבלת רשמה וערכה את הפרוטוקולים הללו, או הורתה לערכם ולרשמם - הן ביום 12.3.03 והן ביום 31.3.03 - תוך הפרה בוטה של הוראות סעיף 134 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, הקובע כי: "במשפט פלילי ינוהל פרוטוקול שישקף את כל הנאמר והמתרחש בו והנוגע למשפט".

הנקבלת ערכה את הרישומים בפרוטוקולים - שהם אף בגדר "תעודה ציבורית" כהגדרתה בסעיף 29 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 - בדיעבד ובניגוד למה שהתרחש במציאות, ובכך היא ערכה מסמכים הנחזים להיות את אשר אינם, והם עשויים להטעות. בנוסף לכך - הנקבלת קרעה את טפסי הבקשה והשליכה אותם לסל הניירות, במקום לתייקם בתיק ביהמ"ש, כמתחייב.

הנקבלת עשתה כל זאת, על מנת להעלים ולחפות על
איחוריה המרובים והיעדרויותיה התכופות מאולם
ביהמ"ש, בימים ובשעות שנקבעו לדיונים.
(ההדגשות במקור - מ' ח')

4. השופטת כהן, באמצעות בא כוחה המלומד, עו"ד יעקב רובין, הגישה תגובה
לכתב הקובלנה, ובתמצית ייאמר כי הודתה ברוב העובדות המפורטות בכתב הקובלנה.
יחד-עם-זאת, הכחישה השופטת כהן מכל-וכל את המניע שיוחס לה: כוונה להסתיר
את איחוריה. כן הכחישה השופטת כהן את הטענה כי הפרוטוקולים אינם משקפים את
שאי רע באולם וכי עשויים הם להטעות. עוד הכחישה השופטת כהן מיקצת מן
העובדות המפורטות בכתב הקובלנה, ובעיקר הכחישה את העובדה כי עו"ד דלל, בא-
כוח התביעה, לא היה נוכח בדיונים שנערכו ביום 12.3.2003.

5. בנוסף להודאותיה של השופטת כהן הודיעונו באי כוח הצדדים - עו"ד רובין,
מזה ועו"ד אמנון סטרשנוב (שופט בדימ'), מזה - כי הגיעו להסכמות על חלק גדול מן
העובדות, על מיסמכים שיוגשו, וכי החליטו לזמן לעדות שלושה עדים בלבד: הגב'
עפרה תם-רוזנר, המבקרת הפנימית של הנהלת בתי-המשפט, שתיחקרה את השופטת
כהן על האירועים נושא הקובלנה בטרם הוגשה הקובלנה; עו"ד דלל, שהעיד על מהלך
האירועים שהיה ביום 12.3.2003 (שני אלה - מטעם התביעה); והשופטת כהן עצמה.

6. מיעוט העדויות היקשה עלינו לקבוע מימצאי עובדה במיקצת מן הסוגיות
שעמדו לפנינו, שכן באותן סוגיות הוצגה לפנינו גירסתה של השופטת כהן לבדה,
ובחלקן האחר הועמדו לפנינו עדויותיהם הסותרות של עו"ד דלל ושל השופטת כהן.
יתר-על-כן: חלק ניכר מן העדויות והראיות הרחיקו מאוד מן האירועים נושא
הקובלנה, והרחיבו את חזית המחלוקת לתחומים שלא היו רלוונטיים להאשמות
שבקובלנה. כך, למשל, חלק מרכזי מן העדויות סב את השאלה אם השופטת כהן
מרבה לאחר לאולם בית-המשפט (כטענת התביעה) או שאין היא מרבה לאחר (כטענת
השופטת כהן). אלא שמחלוקת זו אין לה אלא קשר עקיף בלבד לקובלנה שלפנינו,
והרי זו עניינה הוא אותם פרוטוקולים שנרשמו ולא איחוריה התכופים של השופטת.
אמת, אין זה ראוי ששופט יאחר דרך קבע לדיונים שנקבעו לפניו, ברם הפתרון לבעיה
זו - ככל שקיימת בעיה - אינו במסגרת הליך קובלנה זה.

7. לאחר ששמענו את העדויות, בחנו את הראיות והקשבנו לסיכומי הצדדים, אלו
הן מסקנותינו.

8. הנה היא מסכת האירועים שאינה שנויה במחלוקת, כפי שנלמדה מן העדויות והראיות שהובאו לפנינו.

אירועים שהיו ביום 12/3/2003 - תיאור כללי

9. מיקבץ האירועים הראשון התרחש בבוקרו של יום ה-12.3.2003. אותו יום היתה השופטת כהן אמורה להחל בדיונים בשעה 9:00. השופטת כהן איחרה להגיע לאולם בית-המשפט - לאחר שהודיעה לקלדנית העובדת עימה כי תאחר לבוא - ואף שיש חילוקי דעות עזים באשר לשעת הגעתה - אם הגיעה בסמוך לשעה 10:10 (כטענת השופטת כהן) או שמא הגיעה בסמוך לשעה 10:45 (כטענת הקבילה) - נניח לעת הזו למחלוקת זו בקובענו כי השופטת כהן ישבה לדין לאחר השעה 10:10.

10. לעת שהגיעה השופטת כהן לבית-המשפט - באיחור - נמצא לה כי חמישה בעלי דין - נאשמים ובאי כוחם - שזומנו לאותו בוקר עזבו בהותירם אחריהם בקשות בכתב לדחיית מועד המשפט, בנמקם את בקשתם בהתחייבויות שנטלו על עצמם בהסתמך על שעת הזימון המקורית, וכי בשל האיחור לא עוד יכלו לחכות ונאלצו לעזוב את בית-המשפט. הבקשות נכתבו על גבי טופס הקרוי "טופס בקשה" שהמתדיינים מילאו בו בכתב יד את פרטי תיק בית-המשפט, פרטי הפונה, סוג הבקשה - "דחיית מועד המשפט" - וטעמי הבקשה. טופסי הבקשות לא הוחתמו בחותמת מזכירות בית-המשפט, והונחו בתיק בית-המשפט או עליו כפי שהוגשו.

11. חמשת התיקים - ועימם בקשות הדחייה - הובאו לעיונה של השופטת כהן, אך בטרם נמסרו לידיה צולמו הבקשות - ללא ידיעתה - בידי הגב' בן חורין, מזכירת בית-המשפט. הגב' בן חורין הותירה את העותקים המצולמים ברשותה והחזירה את הבקשות המקוריות לתיקי בית-המשפט שהובאו לשופטת כהן [הודעת עו"ד סטרשנוב ביום 12.4.2005, עמ' 1 לפרוטוקול].

12. השופטת כהן נעתרה לבקשות לדחיית מועדי שמיעת המשפטים, והחלטותיה אלו נרשמו במסגרת פרוטוקול דיון שנתקיים לכאורה באותם תיקים. בכל חמשת הפרוטוקולים נרשם כי הנאשמים או באי כוחם נוכחים בדיון - אף שאין חולק כי לא נכחו בו - וכן כי בדיון נכח עו"ד דלל, בא-כוח התביעה. באחד הפרוטוקולים [ת/4] נרשמו חילופי דברים שהיו, לכאורה, בין הנאשם - שלא היה באולם - לבין עו"ד דלל. כן נרשם בכל חמש ההחלטות כי על המזכירות לזמן את הנאשם למועד הדיון החדש, וכי ההחלטה ניתנה והודעה "במעמד בא-כוח התביעה".

13. אין ספק כי נוסח זה של הפרוטוקולים אינו משקף עובדות ואירועים שהתרחשו באולם בית-המשפט. שכן הנאשמים או באי כוחם לא נכחו בדיון, וממילא לא נשאו דברים. על כך אין חילוקי דעות בין בעלי הדין. לעומת זאת, קיימת מחלוקת - ומחלוקת עזה - בשאלה אם עו"ד דלל נכח בדיונים, ולמחלוקת זו נידרש בהמשך דברינו.

14. לאחר שנרשמו חמשת הפרוטוקולים וההחלטות, נטלה השופטת כהן את הבקשות לדחיית מועד הדיון, קרעה אותן לגזרים והשליכה אותן לפח האשפה. אלא שיד-נעלמה שפעלה, כמסתבר, מטעמה של עיריית חיפה, הוציאה את הקרעים מן הפח, הדביקה אותם קרע-אל-קרע, ובקשות אלו הוגשו לבית-הדין כמוצגים מטעם התביעה.

15. מעשיה של השופטת כהן נעשו, כמסתבר, בנוכחות הקלדנית - שהייתה עדה לאירועים שהיו באולם בית-המשפט - ואפשר גם בנוכחות אנשים נוספים.

16. בסמוך לאחר אותו מיקבץ אירועים, ביום 23.3.2003, פנה עו"ד משה רוזנברג, היועץ המשפטי לעיריית חיפה, אל נשיא בית-משפט השלום בחיפה, הנשיא אורי קיטאי, במכתב שכותרתו "כב' השופטת הילה כהן" [נ/14], ובו מנה שורה של תלונות נגד השופטת כהן. בין התלונות: מספר התיקים שהשופטת כהן מטפלת בהם; סוגי התיקים בהם יושבת היא בדין; היעדרויותיה מבית-המשפט; איחוריה לדיונים; והעובדה שהיא מנצלת שלא כהלכה חלק מן הזמן בו משמשת היא כשופטת בית-המשפט לעניינים מקומיים. כן מפרט עו"ד רוזנברג את האירועים שאירעו ביום 12.3.2003, בטוענו כי מעשים שעשתה השופטת כהן נועדו "להסתיר את עובדת איחורה הרב לביהמ"ש". נעיר כי לא נמסר לנו כיצד השיב הנשיא קיטאי לפניה זו, ומה עשה בעקבותיה.

17. נביא עתה את הכתובים שהונחו לפנינו לעניינם של האירועים שאירעו ביום 12.3.2003: חמש בקשות הדחייה; חמשת הפרוטוקולים; וחמש ההחלטות.

ת"פ 1160/00 [1/ת]

18. בתיק שמספרו 1160/00, ביקש מר גבע יעקב, בשמו ובשם מר אליהו מוכתר, את "דחיית מועד המשפט", וכך פירט את בקשתו:

אני איש משטרה בתפקיד הייתי מוזמן היום לשעה
09:00 הגעתי בשעה 08:30 השעה 10:10 אין לי

אפשרות להמתין הואיל ואני מופיע בבית משפט שלום
בחיפה שופטת ניצה שרון.
* שותפי סוכן ביטוח ויש לו פגישות קבועות מחוץ
לעיר.

19. אין חולקים כי ה"ה יעקב ומוכתר לא נכחו באולם הדיונים לעת רישום
הפרוטוקול, אך בפרוטוקול בדיון נרשם כי נכחו בדיון. כן נרשמה החלטה המורה על
קביעתו של מועד דיון חדש והמורה למזכירות בית-המשפט לזמן את הנאשמים לאותו
דיון. הנה הם נוסחי הפרוטוקול וההחלטה במלואם:

בפני כבוד השופטת הילה כהן
תיק פלילי מס' 1160/00 תאריך: 12/03/03

פרוטוקול

המאשימה: מדינת ישראל

- נגד -

הנאשם/ת/ים: 1. מוכתר אליהו

2. גבע יעקב

3. כהן רפאל

נוכחים: ב"כ המאשימה - עו"ד דלל

הנאשם/ת/ים 2,1 - בעצמם

החלטה

1. נקבע ליום 04.6.03 בשעה 10:30.

2. המזכירות תזמן למועד זה את הנאשם/ת/ים.

ניתנה והודעה היום ח' אדר ב, תשס"ג (12/03/03)
במעמד ב"כ התביעה.

ה. כהן, שופטת

ניתן דעתנו לשלושה חלקים במיסמך פרוטוקול-החלטה זה: חלק ראשון הוא
הכותרת, ובו שמות הנאשמים וקביעת הנוכחות באולם בית-המשפט. להלן נכנה חלק
זה - חלק א'. חלק שני מכיל חילופי דברים בין בעלי הדין וכן את ההחלטה. להלן נכנה
חלק זה - חלק ב'. חלק שלישי כולל הוראת זימון וקביעה כי ההחלטה ניתנה במעמד
אלו מבעלי הדין. חלק זה נכנה להלן - חלק ג'.

20. אין ספק כי כותרת פרוטוקול הדיון (חלק א') אינה משקפת את שהתרחש באולם הדיונים, שכן ה"ה מוכתר ויעקב לא נכחו בדיון. אשר להחלטה (חלק ב') אין נזכרים בה לא בקשת הדחייה ולא הטעם לבקשת הדחייה ("השעה 10:10 אין לי אפשרות להמתין...").

ת"פ 1257/00 [2/ת]

21. בתיק שמספרו 1257/00 הוגשה בקשתה של הגב' הילה רחמים, מתמחה במשפטים, בשמו של הנאשם, מר גיל מלול. הגב' רחמים ביקשה אף היא את "דחיית מועד המשפט", וזה היה טעמה:

הדיון היום ה-12.3.03 נקבע לשעה 9:30, התייצבתי בבהמ"ש בשעה 9:30 והמתנתי עד השעה 10:45 אך השופטת הילה כהן טרם הגיעה. נבצר ממני להמתין עקב דיונים אחרים אשר נקבעו מבעוד מועד.

ניתן דעתנו שהגב' רחמים כתבה בבקשתה כי המתינה עד לשעה 10:45, שעה המאוחרת לשעה בה טוענת השופטת כהן כי הגיעה לאולם הדיונים (10:10). משהוצגה בקשה זו לפניו, עמדה השופטת כהן על גירסתה בטוענה כי השעה הכתובה בבקשה שעה שגויה היא (עמ' 28 לפרוטוקול הדיון מיום 12.5.2005).

22. הגב' רחמים עזבה את אולם בית-המשפט, אך בפרוטוקול הדיון (בחלק א') נרשם כי היא נכחה בדיון - אף מתוארת היא בטעות כעורכת דין - וכי מרשה, הנאשם, לא הופיע לדיון. וכאמור בפרוטוקול:

נוכחים: ב"כ המאשימה - עו"ד דלל
הנאשם/ת/ים - אין הופעה
ב"כ הנאשם - עו"ד גב' הילה רחמים

כן נרשמה החלטה בנוסח דומה להחלטה שנרשמה בתיק הקודם.

23. גם במקרה זה, אין ספק כי הפרוטוקול אינו משקף את שהתרחש באולם הדיונים, וגם בקשת הדחייה והטעם לבקשת הדחייה (...) [המתנתי עד השעה 10:45 אך השופטת הילה כהן טרם הגיעה (...)] אינם נזכרים בהחלטה.

ת"פ 1015/01 [3/ת]

24. בתיק שמספרו 1015/01 הותר הנאשם, מר יצחק צברי, בקשה לדחיית מועד המשפט מן הטעם הבא:

אני נמצא בשרות מילואים פעיל והיגעתי בזמן. עקב היותי קצר בזמן על מנת לחזור לשרות המילואים אבקש לדחות את המשפט.

תודה מראש.

25. בדומה למקרים הקודמים, נרשם בפרוטוקול הדיון כי מר יצחק צברי נכח בדיון, וכן נרשמה החלטה בנוסח הדומה לנוסח שתי ההחלטות הקודמות. גם כאן לא מצאנו בהחלטה דבר וחצי-דבר באשר לבקשת הדחייה ולטעם לבקשת הדחייה.

ת"פ 1295/01 [4/ת]

26. בתיק שמספרו 1295/01, הותר הנאשם מס' 1 מר מאיר נוסים, בקשה לדחיית מועד המשפט, וכך נימק את בקשתו:

מאחר וחיכיתי לתורי ועדיין כבודך לא היגעת. ע"כ אבקש לדחות המשפט או להחליט ע"פ המסמך המצורף כאן.

אני נמצא בתהליכי אישור הבנייה עם יוסי יהושע. התוכניות כבר נמסרו והם בטיפול לביצוע בעירייה.

27. מר נוסים עזב את בית-המשפט, אך בפרוטוקול הדיון (חלק א') נכתב כי נכח בדיון, ולא עוד אלא שנרשמו חילופי דברים שהיו כביכול בינו לבין בא כוח התביעה. וזה נוסח הפרוטוקול וההחלטה:

פרוטוקול

המאשימה: מדינת ישראל

- נגד -

הנאשם/ת/ים: 1. נוסים מאיר

2. נוסים פנינה

נוכחים: ב"כ המאשימה - עו"ד דלל

הנאשם/ת/ים - בעצמו

הנאשם:

אני מגיש אישור בדבר בקשה לקבלת לגליזציה. הוגש
וסומן נ/1. אני מבקש לקבוע מועד נוסף על מנת לראות
מה יעלה בגורל הבקשה.

עו"ד דלל:
אני מסכים.

החלטה

נקבע ליום 3.9.03 בשעה 10:30.

המזכירות תזמן למועד זה את הנאשם.

ניתנה והודעה היום ח' אדר ב, תשס"ג (12/03/03)
במעמד ב"כ המאשימה.

ה. כהן, שופטת

28. קריאתו של הפרוטוקול מלמדת, לכאורה, כי מר נוסים נכח בדיון ואף נשא דברים. אין ספק כי רישום זה אינו משקף את שהתרחש באולם בית-המשפט. יחד-עם-זאת, נמצא כי האמור בפרוטוקול, לרבות דברים שנאמרו, כביכול, מפיו של מר נוסים, מהווים מעין פרפרזה של טיעוני מר נוסים. נציין עם זאת, כי בקשת הדחייה לרבות הטעם לבקשת הדחייה ("מאחר וחיכיתי לתורי ועדיין כבודך לא היגעת"), לא מצאו מקום בפרוטוקול בית-המשפט.

ת"פ 398/01 [5/1]

29. הבקשה האחרונה ליום 12.3.2003 היתה בתיק שמספרו 398/01, בה ביקש מר שיני אליאס דחיית מועד המשפט מן הטעם הבא:

אני שיני אליאס הגעתי לבית המשפט בשעה 09:15 אבל מסיבות לא ידועות כבוד השופטת לא הגיעה. בתקווה שהם לטובה.

השעה היא 10:35 ולא יכולתי לחכות יותר מסיבות תלויות בעבודה.

ניתן דעתנו, כי בדומה לבקשתה של הגב' רחמים [ת/2], מציין מר אליאס בבקשתו כי המתין עד לשעה 10:35 - שעה המאוחרת לשעה בה טוענת השופטת כהן כי הגיעה

לאולם בית-המשפט - ומשהוצגה הבקשה לפניו טענה השופטת כהן כי השעה הנקובה בבקשה שעה שגויה היא (עמ' 27 לפרוטוקול הדיון מיום 12.4.2005).

30. שוב נרשם פרוטוקול דיון (חלק א') כי מר אליאס נכח בדיון - בעוד שלאמיתם של דברים לא נכח בדיון - וניתנה החלטה בנוסח ההחלטות שצוינו למעלה. גם זו הפעם לא נרשמה בפרוטוקול בקשת הדחייה לרבות הטעם לבקשת הדחייה ("אני שיני אליאס הגעתי לבית המשפט בשעה 09:15 אבל מסיבות לא ידועות כבוד השופטת לא הגיעה...").

31. עד כאן לאירועים שהיו ביום 12.3.2003.

אירועים שהיו ביום 31.3.2003

32. מיקבץ האירועים השני שבקובלנה אירע בבוקרו של יום ה-31.3.2003, ועיקרו דומים למיקבץ האירועים שהיו ביום 12.3.2003. השופטת כהן איחרה להגיע לבית-המשפט, ומשהגיעה - בשעה 10:20 לערך - נמצא לה כי תשעה מבעלי הדין שהוזמנו לאותו יום עזבו את האולם והותירו אחריהם בקשות כתובות לדחיית מועד הדיון. יצוין כי הבקשות ביום זה נרשמו על גבי דפי חלקים שנמסרו לבעלי הדין על ידי הקלדנית ולא ב"טופס בקשה" כביום 12.3.2003. ככל הידוע לנו, הבקשות לא הועברו דרך המזכירות אלא נמסרו ישירות לשופטת כהן.

33. השופטת כהן נעתרה לבקשות, אך גם זו הפעם נכתב בפרוטוקולים כי הנאשמים או מי מטעמם נכחו בדיון, ובמיקצת מן המקרים אף נרשמו דברים שנאמרו כביכול מפיהם. יתר-על-כן, זו הפעם אף נכתב בסיום החלטות כי ההחלטה "ניתנה והודעה ... במעמד הצדדים" ולא במעמד בא כוח התביעה בלבד. גם ביום זה החלה השופטת קורעת את הבקשות ומשליכה את הקרעים אל סל האשפה, אלא שעורכת דין בן-ארי, באת כוח התביעה, העירה לה על כך וביקשה אותה לחדול מן המעשה, וכך נותרו שתי בקשות שלא נקרעו. נעיר כי במועד זה לא צולמו בקשות הדחייה בטרם הובאו לשופטת כהן, הקרעים לא נאספו מסל האשפה, ועל כן לא נותרו העתקים מן הבקשות שנקרעו למעט אותן שתי בקשות.

34. ניתן דעתנו כי מעשיה השופטת כהן נעשו בנוכחות הקלדנית ובנוכחות עו"ד בן ארי, והאחרונה אף העירה, כאמור, לשופטת כהן על קריעת הבקשות.

35. הבה נפרט את נוסח הבקשות - אלו שנותרו שלמות - הפרוטוקולים וההחלטות:

36. הבקשה לדחיית מועד הדיון בתיק שמספרו 1505/01 נקרעה ואיננו יודעים את תוכנה, אך אין חולק כי מדובר בבקשתו של הנאשם, מר עמאר יאסר, לדחות את מועד המשפט. למרות שמר יאסר עזב את בית-המשפט, נרשם בפרוטוקול כי נכח בדיון. כן ניתנה החלטה בנוסח ההחלטות שמיום 12.3.2003, בה נקבע מועד חדש לשמיעת התיק וניתנה הוראה למזכירות לזמן את הצדדים - "הצדדים" ולא רק הנאשם - לאותו מועד. כן נרשם בהחלטה כי ניתנה "במעמד הצדדים" ולא במעמד בא-כוח התביעה. להלן נוסח ההחלטה:

פרוטוקול

המאשימה: מדינת ישראל

- נגד -

הנאשם/ת/ים: עמאר יאסר

נוכחים: ב"כ המאשימה - עו"ד בן ארי

הנאשם/ת/ים - בעצמו

החלטה

נקבע ליום 16.6.03 בשעה 10:00.

המזכירות תזמן למועד זה את הצדדים.

**ניתנה והודעה היום כ"ז אדר ב, תשס"ג (31/03/03)
במעמד הצדדים.**

37. אין ספק כי פרוטוקול זה, בחלק ג' בו ("במעמד הצדדים"), אינו משקף את שאירע באולם, שכן הנאשם לא היה נוכח בדיון. הוא הדין באשר לחלק א' (לעניין נוכחותו של הנאשם בדיון). אשר לתוכן הדברים, לא הובאו לפנינו ראיות באשר לתוכן הבקשה אך לא היה חולק לפנינו כי תוכן הפרוטוקול משקף את תוכן הבקשה ואת כוונת המבקש.

38. הבקשה בתיק שמספרו 607/01 נקרעה ותוכנה אינו ידוע, אך אין חולק כי הנאשמים עבדו ג'באלי והאני ג'באלי, עזבו את אולם בית-המשפט. למרות זאת, נכתב בפרוטוקול הדיון כי הנאשמים נכחו בדיון, ואף נרשמו דברים שנאמרו כביכול מפיהם. להלן נוסח הפרוטוקול:

פרוטוקול

המאשימה: מדינת ישראל

- נגד -

הנאשם/ת/ים: 1. ג'באלי עבדו

2. ג'באלי האני

נוכחים: ב"כ המאשימה - עו"ד בן ארי

הנאשם/ת/ים - בעצמם

הנאשמים:

אנו מבקשים להציג צילום של אישור שירותי כבאות תקף לשנת 2003. האישור הוגש וסומן נ/1. אנו מבקשים שייקבע מועד נוסף על מנת לאפשר לנו להשלים את ההליך.

ב"כ המאשימה:

אני מסכימה.

החלטה

נקבע ליום 09.06.03 בשעה 10:00.

המזכירות תזמן למועד זה את הצדדים.

ניתנה והודעה היום כ"ז אדר ב, תשס"ג (31/03/03)

במעמד הצדדים.

ה. כהן, שופטת

39. אדם הקורא פרוטוקול זה יסיק כי הנאשמים נכחו בדיון ואף טענו טענותיהם. אין ספק כי לא אלה היו פני הדברים וכי האמור בפרוטוקול אינו משקף את המציאות. כאמור למעלה, איננו יודעים אם האמור בפרוטוקול משקף את בקשת הנאשמים שכן הבקשה הושמדה, אך אין לנו עילה לסבור אחרת.

ת"פ 92/01 [8/ת]

40. הבקשה בתיק שמספרו 92/01 נקרעה, אך הובא לפנינו פרוטוקול הדיון הכולל החלטה על דחיית הדיון. כאמור בפרוטוקול, נכת עו"ד אלקון, בא כוח הנאשמים, באולם, אך הנאשמים עצמם לא הופיעו לדיון. כן נכתב בהחלטה (בחלק ג') על דחיית הדיון - בנוסח שנוכר למעלה - כי ההחלטה ניתנה "במעמד הצדדים". יצוין

כי בתיק זה, להבדיל מן התיקים הקודמים, נרשם כי המזכירות תזמן את "ב"כ הנאשמים" ולא את "הצדדים".

41. אין חולק כי האמור בפרוטוקול אינו משקף את שאירע באולם בית-המשפט, שכן עו"ד אלקון לא נכח בדיון והחלטה לא ניתנה במעמד הצדדים.

ת"פ 1178/01 [9/ת]

42. הבקשה בתיק שמספרו 1178/01 נקרעה, אך אין חולק כי נתבקש בה דחיית מועד הדיון, שכן עו"ד שוחט, בא כוח הנאשמים, עזב את האולם. כבמקרים הקודמים, נכתב בפרוטוקול הדיון כי עו"ד שוחט נכח באולם, וכי הנאשמים - אורנה אביב ואברהם רביב - לא הופיעו לדיון. כן נרשמו דברים מפי עו"ד שוחט, שביקש מבית-המשפט, כביכול, "לקבוע מועד נוסף לדיון", ודברים מפי עו"ד בן ארי, שנעתרה לבקשתו. בהמשך "חילופי דברים" אלה החליטה השופטת כהן על קביעת מועד דיון חדש והורתה למזכירות לזמן את עו"ד שוחט למועד שנקבע. בדומה להחלטות הקודמות נרשם כי ההחלטה ניתנה "במעמד הצדדים" אף שלא כך היה. להלן נוסח הפרוטוקול המלא:

פרוטוקול

המאשימה: מדינת ישראל

- נגד -

הנאשם/ת/ים: 1. אביב אורנה

2. רביב אברהם

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד בן ארי

הנאשם/ת/ים - אין הופעה

ב"כ הנאשמים - עו"ד עמיקם שוחט

ב"כ הנאשמים:

אני מבקש לקבוע מועד נוסף לדיון.

ב"כ המאשימה:

מסכימה.

החלטה

נקבע ליום 30.06.03 בשעה 10:30.

המזכירות תזמן את ב"כ הנאשמים למועד שנקבע.

ניתנה והודעה היום כ"ז אדר ב, תשס"ג (31/03/03)
במעמד הצדדים.

ה. כהן, שופטת

43. אין ספק כי האמור בפרוטוקול אינו משקף את המציאות, שכן עו"ד שוחט לא נכח באולם בית-המשפט וממילא לא ביקש על-פה לקבוע מועד חדש לדיון.

ת"פ 1982/00 [10/ת]

44. הבקשה בתיק שמספרו 1982/001 נקרעה, אך אין חולק כי הנאשם, טוביה שהין, לא נכח באולם בית-המשפט לעת כתיבתה של ההחלטה. למרות זאת, נרשם בפרוטוקול הדיון כי מר שהין נכח בדיון ואף נרשמו דברים שנאמרו כביכול מפיו, בהם "הצהרה" כי בידיו "כל האישורים" ובקשה לקביעת מועד נוסף. בהחלטתה מורה השופטת כהן על דחיית הדיון למועד אחר, ואף מורה היא למר שהין להמציא לבית המשפט, תוך עשרים ואחד ימים, את האישורים שברשותו. להלן נוסח הפרוטוקול:

פרוטוקול

המאשימה: מדינת ישראל

- נגד -

הנאשם/ת/ים: שהין טוביה

נוכחים: ב"כ המאשימה - עו"ד בן ארי

הנאשם/ת/ים - בעצמו

הנאשם:

אני מבקש שייקבע מועד נוסף. יש ברשותי את כל האישורים.

ב"כ המאשימה:

אני מסכימה.

החלטה

1. נדחה ליום 14.7.03 בשעה 10:00.

2. הנאשם ידאג לשגר לבתי המשפט - תוך 21 יום מהיום - את האישורים שיש ברשותו.

3. המזכירות תזמן למועד זה את הנאשם.

ניתנה והודעה היום כ"ז אדר ב, תשס"ג (31/03/03)
במעמד הצדדים.

ה. כהן, שופטת

45. קריאתו של הפרוטוקול מלמדת, לכאורה, כי מר שהין היה נוכח באולם בית- המשפט והעלה בקשות בדיון פתוח. גם החלטתה של השופטת כהן מלמדת על הימצאותו של מר שהין באולם, וקריאתה כפשוטה מובילה למסקנה כי הדיון נידחה למועד אחר בשל בקשתו של מר שהין להגיש מסמכים וכדי לתת לו שהות להגישם. אלא שמר שהין כלל לא היה נוכח באולם בית-המשפט, ומכאן שהפרוטוקול וההחלטה אינם משקפים אירועים שהתרחשו באולם בית-המשפט.

ת"פ 2243/00 [11/ת] ות"פ 729/01 [12/ת]

46. בתיקים שמספרם 2243/00 ו-729/01 יוצגו הנאשמים בידי עו"ד צח, ונוסח הפרוטוקול שבהם זהה. על פי האמור בשני הפרוטוקולים, עו"ד צח היה נוכח בדיונים. בשני פרוטוקולים לא נרשם כי עו"ד צח נשא דברים, אך נרשם בהם כי באת כוח התביעה, עו"ד בן ארי, משיבה לטענות שטען, בהוסיפה כי מבקשת היא קביעתו של מועד נוסף. להלן נוסח הדברים (הזהה בשני התיקים):

ב"כ המאשימה:

עו"ד צח העלה בפנינו טענה ואנו מבקשים לבדוק אותה.
אשר על כן, אני מבקשת שייקבע מועד נוסף.

47. השופטת כהן נעתרה לבקשתה זו של עו"ד בן ארי, קבעה מועד נוסף בשני התיקים, וביקשה את המזכירות לזמן את עו"ד צח לאותו מועד. כן נרשם כי ההחלטה ניתנה במעמד הצדדים.

48. אין חולק כי פרוטוקול זה לא שיקף את שאירע באולם, שכן עו"ד צח לא נכח בדיון.

ת"פ 93/01 [13/ת]

49. הבקשה בתיק שמספרו 93/01 היא אחת משתי הבקשות שנותרו ולא הושמדו. העתק הבקשה שהובא לפנינו צולם באורח מקוטע, אולם ניתן להבחין כי הבקשה נכתבה בכתב יד על דף נייר חלק, וכי צוינו בה פרטי התיק ונתבקשה דחיית מועד הדיון מן הטעם שבית-המשפט איחר לשבת לדין. להלן נוסח הבקשה (המקוטע):

בקשה לדחיית מועד הדיון

כב' בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת לדחות את מועד הדיון הקבוע להיום 03/... בשעה 9:30.

להלן נימוקי הבקשה:

1. ב"כ הנאשם התייצב בשעה 9:30 בבית ... השעה כעת 10:00 ואין הופעה מטע... בית המשפט.

2. אישור עקרוני בתיק הנ"ל ישנ...

3. על כן מבוקש לדחות את ... למועד נוסף לרבות אישור סו... בתיק הנ"ל.

4. מן הדיון ומן הצדק להיעתר לבקשה [חתימה חלקית]

נעיר כי בקשה זו הוחתמה בחותמת בית-המשפט לעניינים מקומיים ונכתב עליה כי נשלחה הזמנה ראשונה, אך איננו יודעים אימתי הוחתמה הבקשה ומה משמעות ההזמנה.

50. בפרוטוקול הדיון נרשם כי הנאשם - כך, למרות שהיו שני נאשמים - ובא-כוחו עו"ד אבו יונס נכחו בדיון, ואף נרשמו דברים שנאמרו, כביכול, מפיו של עו"ד אבו יונס בדיון פתוח. בדומה להחלטות הקודמות ניתנה החלטה לקביעתו של מועד חדש ועל זימון בא-כוח הנאשמים. להלן נוסח הפרוטוקול:

פרוטוקול

המאשימה: מדינת ישראל

- נגד -

הנאשם/ת/ים: 1. אבו שקארה ויקטור

2. אבו שקארה מרואן

נוכחים: ב"כ המאשימה - עו"ד בן ארי

הנאשם/ת/ים - בעצמו

ב"כ הנאשם/ת/ים - עו"ד אבו יונס

עו"ד אבו יונס:

יש אישור עקרוני לעניין מתן רישיון לעסק ואנו ממתינים רק להנפקתו. אני מבקש שייקבע מועד נוסף.

עו"ד בן ארי:

אני מסכימה שייקבע מועד נוסף.

החלטה

נקבע ליום 08.09.03 בשעה 10:00.

המזכירות תזמן את ב"כ הנאשמים למועד זה.

ניתנה והודעה היום כ"ז אדר ב, תשס"ג (31/03/03)
במעמד הצדדים.

ה. כהן, שופטת

51. הכל מסכימים כי לא עו"ד אבו יונס, אף לא מי מן הנאשמים, לא נכחו בדיון, וכי הפרוטוקול אינו משקף את שאירע באולם בית-המשפט. יחד-עם-זאת, דומה כי הכתוב בפרוטוקול משקף - למיצער - את רוח בקשתו של עו"ד אבו יונס בכתב.

ת"פ 1508/01 [14/ת]

52. לא הוגשה לפנינו הבקשה בתיק שמספרו 1508/01, אך הוצג לנו מיסמך שהוגש לבית-המשפט והנחזה להיותו מכתב שנשלח אל הנאשמים בתיק זה מטעם המחלקה לרישוי עסקים בעיריית חיפה, והמודיע להם על התקדמות ההליכים בבקשה שהגישו ועל אישור שניתן לבקשתם מטעם חלק מן הגורמים המוסמכים. עיון בפרוטוקול הדיון מגלה כי נרשם בו שהנאשם מס' 2 נכח בדיון ואף ביקש להגיש אותו מסמך לבית-המשפט ולקבוע מועד נוסף לדיון. להלן נוסח הפרוטוקול:

פרוטוקול

המאשימה: מדינת ישראל

- נגד -

הנאשם/ת/ים: 1. מ.י. מאכלי צפון בע"מ

2. מלכה יהודה

נוכחים: ב"כ המאשימה - עו"ד בן ארי
הנאשם/ת/ים 2 - בעצמו

הנאשם 2:

אני מבקש להגיש אישור מהמחלקה לרישוי עסקים ממנו עולה כי התקבלו אישורים משירותי הכבאות, משטרת חיפה, רשויות התכנון, מכון הטיהור ומחלקת הניקיון. האישור היחיד החסר הוא אישור של לשכת הבריאות ועניין זה נמצא בבדיקה. הוגש וסומן נ/1. אני מבקש שייקבע מועד נוסף על מנת לאפשר לי להשלים את ההליך.

ב"כ המאשימה:

מסכימה.

- בעקבות דברים אלו ניתנה החלטה לקביעת מועד חדש, בנוסח הרגיל הנזכר למעלה.
53. בדומה לכל המקרים הקודמים, אין חולק כי האמור בפרוטוקול אינו משקף את שאירע באולם בית-המשפט, שכן מר יהודה מלכה לא היה נוכח בדיון וממילא לא נשא בו דברים.
54. עד כאן לאירועים שאירעו ביום 31.3.2003.

מסקנת ביניים

55. נבחן את האירועים שתיארנו למעלה - אירועים שאינם שנויים במחלוקת - וידענו כי השופטת כהן הוציאה מתחת ידיה ארבעה-עשר פרוטוקולים והחלטות שלא שיקפו אמת על שהתרחש באולם בית-המשפט. אדם הקורא לתומו בפרוטוקולים יכול שיסיק מסקנה אחת ויחידה: הנאשמים ובאי כוחם נכחו בדיונים שהיו באולם בית-המשפט ולא עוד אלא אף נשאו דברים וביקשו בקשות. אלא שאין חולק כי הנאשמים ובאי כוחם לא היו באולם בית-המשפט לעת רישום הפרוטוקולים, ומכאן שהפרוטוקולים - פרוטוקולים מטעים הם, פרוטוקולים הם שאינם משקפים כנדרש וכראוי את שנאמר ושהתרחש בדיונים שנערכו לפני השופטת כהן. יתר-על-כן, השופטת כהן קרעה והשמידה בקשות לדחיית דיון שהותירו אחריהם בעלי-דין שעזבו את בית-המשפט, ובכך מנעה תיעוד הבקשות בתיקי בית-המשפט.
56. מימצאים אלה - נאמר כבר מעתה - מימצאים חמורים הם. כיצד זה אפוא מנמקת השופטת כהן את מעשיה?

57. גירסתה של השופטת כהן נמסרה הן בתגובתה לכתב האישום, הן - ובעיקר - בעדותה המפורטת. בתמצית נאמר, שהשופטת כהן מודה, למעשה, כי נפלו מישגים בפרוטוקולים שלעניין, אלא שלטענתה המדובר אינו אלא במישגים שבתום-לב; מישגים שמקורם - בחלקם - במעשי הקלדנית ובחלקם האחר במעשיה-שלה, בסברה כי נהגה כראוי בהכתיבה את תוכן הבקשות אל תוך הפרוטוקול. השופטת כהן מוסיפה ומסבירה כי לא נתכוונה כלל להסתיר את היעדרם של בעלי הדין מן הדיון, וכי סברה - ועודנה סבורה אף עתה - כי עיון בפרוטוקולים משקף את שאירע באולם, ולא עוד אלא שהפרוטוקולים מגלים - למרות המישגים שנפלו בהם - כי הנאשמים ובאי כוחם לא היו נוכחים בדיונים. עוד מוסיפה השופטת כהן, כי לדעתה מקור התלונות נגדה בקנוניה שרקחו עובדי המחלקה המשפטית של העירייה, אשר ביקשו לפגוע בה בשל רצונה לשנות סדרים שנהגו בבית-המשפט לעניינים מקומיים בחיפה ובשל עמידתה על זכויות נאשמים. הבה נסקור במקרוב את גירסתה של השופטת כהן, ונעיר כי מובאות שנביא מדבריה מקורם (אלא אם נאמר אחרת) בעדותה לפנינו ביום 12.4.2005, וכי מיספרי העמודים יכוונו לפרוטוקול הדיון מיום זה.

הרישום בכותרת (חלק א') ובסיום (חלק ג') - "טעות של הקלדנית"

58. אין חולק כי בכותרות כל ארבעה-עשר הפרוטוקולים נרשם שהנאשמים או באי כוחם נכחו בדיון - אף שלא נכחו בו - וכי בהחלטות שמיום 31.3.2003 נרשם גם כי ניתנו "במעמד הצדדים", אף שחלק מן הצדדים לא נכחו כלל באולם. השופטת כהן מודה בעובדות אלו, אך מסבירה היא כי המדובר אינו אלא בטעויות רישום של הקלדנית אשר הקלידה פרטים אלה שבכותרת המיסמך (בחלק א') ובתחתיתו (בחלק ג') ללא התערבותה. אותה עת היתה היא שופטת חדשה, כך מדווחת היא לנו, ובטחה בקלדנית הוותיקה בלא שנתנה דעתה לא לכותרות המיסמכים ולא לחלקם התחתון, וחתמה על החלטות והפרוטוקולים מבלי שקראה או בדקה אותם. השופטת כהן מודה אפוא כי כשלה בכך שחתמה על החלטות מבלי שקראה אותן ומבלי שפיקחה על עבודת הקלדנית, אך לטענתה המדובר הוא ברשלנות ולא במעשה שנעשה בכוונת-מכוון להסתיר את איחוריה לבית-המשפט. נביא מיקצת מהסברי השופטת כהן בעדותה שמיום 12.4.2005, ונפתח בתיאור אופן רישום הפרוטוקול בידי הקלדנית והסתמכותה של השופטת על הקלדנית הוותיקה (בעמ' 5-6 לפרוטוקול מאותו יום):

הקלדנית מאוד ותיקה, היא מכירה את מרבית עורכי הדין בשמותיהם ... אם הנאשם לא מיוצג, הקלדנית תמחק את השורה של ב"כ הנאשם. כאשר מתחיל דיון, אני מכריזה את מספרו, הקלדנית מעלה את התיק, אני לא רואה את כל הפתיח. זה מופיע, היא מתחילה לכתוב בפרוטוקול עצמו. זה כבר עולה ואני לא נותנת את דעתי על ההקדמה הזו. נכון שזה נמצא על המסך. אם היא מתחילה להקליד את טענות הצדדים, זה כבר עולה. זה נמצא על המסך, ברגע שאנו מכתיבים את טענות הצדדים זה כבר עולה ... הקלדנית מאוד מיומנת, היא עבדה עם המון שופטים ואז בתיקי בהיעדר אני יכולה לעבור ארבעה דיונים ואחר כך יצאו הפרוטוקולים מהמדפסת. כשהיא מביאה לי אותם, אני לא בודקת, חותמת, נותנת אחד לב"כ התביעה, סוגרת את התיק. חטאי הוא בכך שכאשר התקיימו הדיונים בשני התאריכים האלה אני הייתי שופטת חדשה, סמכתי עליה ולא בדקתי כל תו ותו על המסך. לא קראתי את כל הפרוטוקול מראשיתו ועד סופו כשחתמתי על כך. מאז אותו מקרה אני מקפידה הקפד היטב על כל תו ותו.

59. לטענת השופטת כהן, אפוא, באותם שני מועדים שבקובלנה טעתה הקלדנית ורשמה - ללא ידיעתה ובלא שהבחינה בכך - כי בעלי דין "נוכחים" באולם אף שלא נכחו בו, וכי ההחלטה ניתנה "במעמד צדדים" אף שלא כך היה. כך, למשל, מסבירה השופטת כהן את העובדה כי בהחלטות שמיום 31.3.2003 נרשם כי ניתנו "במעמד הצדדים" (בעמ' 12 לפרוטוקול):

כשכתוב "במעמד הצדדים" זו טעות של הקלדנית. כפי שהראיתי ... היא הייתה צריכה לשנות במקום "הצדדים" ולכתוב "במעמד ב"כ התביעה" והיא לא עשתה את זה.

בחקירתה הנגדית, משנשאלה השופטת כהן על כותרות הפרוטוקולים שנכתב בהן כי הנאשמים או באי כוחם "נוכחים" בדיון, הסבירה גם זאת בטעות של הקלדנית (עמ' 30 ו-31):

ת. כפי שהסברתי לכבודכם, באשר לפתיח של רובריקת הנוכחים, המילה בעצמו נמצאת בתבנית והקלדנית פשוט לא מחקה את זה ולא כתבה במקום זה אין הופעה. חטאי הוא בכך שאני לא קראתי את הפרוטוקול לפני שחתמתי עליו ...

.....

ש. את לא חושבת שזה קצת לא יפה לזרוק הכל על קלדנית. כתוב במעמד הצדדים ואז אין טענה של במעמד ב"כ התביעה ואז הקלדנית לא בסדר.

ת. אני לא מחפשת פה קורבנות להאשים פה ולא זורקת שום דבר. גם לגבי הפרוטוקולים של יום 31.3 היא לא מחקה במעמד הצדדים, אני העדתי על זה. גם אצל סגן הנשיא והוא לא חתם.

ש. מהפרוטוקולים של יום 31.3.03, ת/6. זה צריך לשקף נאמנה, כתוב שנוכחים ב"כ המאשימה, עו"ד בן ארי. זה נכון היא הייתה נוכחת. הנאשם לא היה נוכח למרות שכתוב שהוא נוכח. פה את אומרת שהמזכירות תזמן למועד זה את הצדדים.

ת. כאן נפלה טעות נוספת של הקלדנית בשני הפרוטוקולים מיום 31.3.03. בשני פרוטוקולים נפלה טעות, קראתי את הפרוטוקולים האלה. גם הפרוטוקול שנערך ב- ת/7, הגב' בן ארי מעידה בעדות שלה שמי שנכח באולם ביום 31.3 זה אני, הקלדנית והיא. הקלדנית רשמה הצדדים במקום הנאשמים.

60. לחיזוק טענותיה אלו, הציגה השופטת כהן לפנינו פרוטוקולים של שופטים אחרים בבית-המשפט לעניינים מקומיים - פרוטוקולים שנכתבו אף הם, לטענתה, על ידי אותה קלדנית - ואשר גם בהם נפלו טעויות הקלדה שבחלקן דומות במיקצת לטעויות שנפלו בענייננו [נ/11]. כן הוצג לפנינו פסק דין של בית-המשפט לתעבורה בירושלים [נ/13] שאף בו נפלו טעויות שונות, ולטענתה של השופטת כהן מוכיחים מיסמכים אלה כי המדובר אינו אלא בטעויות שיגרתיות הקורות דרך קבע בבית-המשפט. ובלשונה (בעמ' 16):

[...]רציתי להצביע ולהראות, אותה קלדנית שמקלידה אצלי מקלידה אצל אותם שופטים, אותם טעויות שקרו אצלי קרו גם אצלם. הם יותר וותיקים ממני. זו אותה קלדנית, ורציתי להראות שאלו טעויות שקורות.

כך באשר לכותרת המיסמך, כך באשר לסימונו.

נוסח הפרוטוקולים וההחלטות - "ניסוח לא מוצלח"

61. טעויות הקלדה - ככל שטעויות הן - אין בכוחן להסביר את ניסוח הפרוטוקולים באופן שנוסחו, וכמותם את רישום חילופי דברים שנאמרו, כביכול, מפי בעלי דין שכלל לא היו באולם. את אלה מסבירה השופטת כהן בכך שהמדובר הוא ב"ניסוח לא מוצלח" (כהגדרתה), אף כי לדעתה האמור בפרוטוקולים משקף את שאירע באולם בית-המשפט.

62. השופטת כהן מסבירה, כי לא ראתה בבקשות שהותירו אחריהם הצדדים שעזבו את בית-המשפט "בקשות פורמליות", אלא "טיוטות" או "בקשות לא רשמיות" בלבד, ובנסיבות אלו סברה כי הדרך הראויה לטפל בהן היא הכתבתן לפרוטוקול בלשונה, והחלטה בהן. כך סברה וכך עשתה. היא קראה את הבקשות בקול רם כדי לקבל את תגובת בא-כוח התביעה, ולאחר מכן הכתיבה את הבקשות לפרוטוקול בלשונה, מבלי לציין כי מדובר בבקשה בכתב. ולראיה: הכתוב בפרוטוקולים עולה בקנה אחד עם כוונת המבקשים ועם תוכן הכתוב בבקשות. אמת, אפשר מדובר בסיגנון שאינו מוצלח, אך לא ניתן לייחס לה כל כוונה להסתיר את שהתרחש באולם. יתר-על-כן: לדעתה, קריאת הפרוטוקול אף מלמדת מעבר לכל ספק כי הנאשמים ובאי כוחם לא נכחו באולם, שכן מורה היא למזכירות (בחלק ג') לזמנם לדיון שנקבע, וחזקה עליה שלוו היו נוכחים באולם לא היה צורך לזמנם והזימון היה נמסר להם על-פה על-אתר.

63. נביא מיקצת מעדותה של השופטת כהן בנושא עיקרי זה, ותחילה לתיאור רישום הפרוטוקולים ביום 12.3.2003 (בחקירתה הראשית, עמ' 10):

אני עברתי תיק תיק, קראתי בקול רם את מה שרשם נאשם בפנייתו אלי וכפי שהבהרתי מהות הפנייה הייתה לקבוע מועד חדש לדיון. הקראתי לקלדנית, לתובע, למי שהיה נוכח בקול רם. הקלדנית לא רשמה את מה שהקראתי. אני מכתובה לקלדנית את טענות הצדדים והיא מורגלת לכך שהיא ממתינה לכך שאני מכתובה לה. לאחר שבחנתי את פניית הנאשם הקראתי החלטה, אחד, נקבע ליום כך וכך שעה כך וכך. שניים, המזכירות תזמן למועד זה את הנאשם.

64. רישום הפרוטוקולים וההחלטות ביום 31.3.2003 מתוארת באופן דומה, ולשאלת בית-הדין באשר לרישומו של דו-שיח המתנהל, לכאורה, בין בעלי דין שלא היו באולם, משיבה השופטת כהן כי מדובר בניסוח "לא מוצלח" וכי כוונתה היתה לכלול את מהות הבקשה בפרוטוקול (בעמ' 11-12):

ת. התחלתי לטפל בתיקים, תיק תיק לפי תורו. הקראתי בקול רם את מה שרשום בפנייה ואז בתיקים שבהם נאשמים לא היו מיוצגים ומהות הפנייה שלהם הייתה לקבוע מועד חדש לדיון, אני הכתבתי החלטה, נקבע ליום, שעה ליום שקבעתי והוריתי למזכירות לזמן למועד זה את הנאשם.

.....

הנקבלת משיבה לשאלות בית הדין

ש. לדוגמא, ת/13, תיק 93/01. כאן אדון יונס ייצג את הנאשמים, את כותבת שהמזכירות תזמן את ב"כ הנאשמים.

ת. ב"כ הצדדים לא היו נוכחים.

ש. יש דו שיח בין עורך דין יונס לעורכת הדין בן ארי.

ת. אני מסכימה עם כב' המשנה לנשיא שאופן הניסוח בת/13, ת"פ 93/01 הוא לא מוצלח אבל עדיין מהפרוטוקול ברור שב"כ הנאשמים לא נכח בזמן כתיבת ההחלטה. כתבתי שהמזכירות תזמן את ב"כ הנאשמים למועד זה. ניתן לראות בבקשה של עו"ד יונס שזה מה שהוא ביקש. את מה שהוא אמר הכתבתי לפרוטוקול. בבקשה הוא כותב "אישור עקרוני בתיק הנ"ל ישנו". סעיף 2. "אשר על כן מתבקש לדחות את מועד הדיון לרבות..." ההמשך קרוע. הוא אמר שיש אישור עקרוני. זה מה שהם ביקשו.

ובהמשך (עמ' 13):

ש. תתייחסי למה שקרה בתיק מס' 1508/01 (ת/14).

ת. הנאשם צרף מסמך רשמי של המחלקה לרישוי עסקים בעיריית חיפה. הוא ציין בבקשתו שהוא מבקש להגיש אישור במחלקה לרישוי עסקים, הוא צירף אישור זה, כפי שניתן לראות באישור עצמו, כתוב מה האישורים שהומצאו במחלקה לרישוי עסקים. באף אחד מהדיונים הוא לא היה נוכח. אני מודה בכך. אני הייתי שופטת חדשה, כל כך לחוצה ולמיטב זכרוני ביום 31.303 אני הגעתי בדהירה מירושלים לחיפה, אחרי שעבר עלי לילה עם אמא שלי. זה לא ניסוח מוצלח, אני מודה. אבל לא נועד להטעות משום שאחרת אני לא הייתי מורה לזמן אותם למועד שנקבע וכמובן שהיום אחרי המקרה הזה, אני מה זה מקפידה. כל הקלדניות של בית המשפט, גם בבית המשפט לעניינים מקומיים, יודעים ידוע היטב שאני לא נותנת יד חופשית.

65. גם בחקירתה הנגדית נשאלה השופטת כהן על אופן רישום הדברים בפרוטוקול, וגם כאן חזרה על גירסתה כי ראתה בבקשות טיוטות לא רשמיות ומכאן שניתן לכוללן בפרוטוקול בלשונה שלה (בעמ' 30):

ת. הבקשה של הנאשם נמצאת בפני כבודכם. אומר הנאשם "מאחר וחיכיתי לתומי ועדיין כבודך לא הגעת. על כן אבקש לדחות המשפט או להחליט על פי המסמך המצורף כאן". אני נמצא בתהליכי אישור הבנייה עם יוסי יהושע, והם בטיפול בעירייה.

ש. לא כתבת את כל הדברים האלה אם כבר מדייקים?

ת. אני ראיתי בזה מעין טיוטה של מה שהנאשם רצה שיירשם. כבר הערתי בחקירתי הראשית, שנכון, זה ניסוח לא מוצלח שכתבתי הנאשם: שהקורא התמים יכול להבין שהוא היה נוכח. בפירוש ניתן להבין שהוא לא נוכח כי כתוב "המזכירות תזמן למועד את הנאשם". אם הוא היה נוכח לא היה צריך לזמנו.

66. כאמור בסיפה לדבריה האחרונים, סבורה השופטת כהן כי נוסח ההחלטות מדבר בעד עצמו, וניתן ללמוד ממנו כי הנאשמים ובאי כוחם לא נכחו באולם שאחרת לא היה צורך להורות בהחלטה על זימונם לישיבה הבאה. לשון אחר: קריאת ההחלטות מלמדת במישרין על שהתרחש באולם בית-המשפט ועל היעדרם של בעלי הדין מן הדיון, וממילא שוללת היא מכל-וכל את הטענה כי הפרוטוקולים אינם משקפים את שאירע באולם בית-המשפט, למיצער שוללת השופטת כהן ניסיון להאשימה בהסתרת האירועים שאירעו. וכך, למשל, אומרת השופטת כהן (בעמ' 9):

... אני מזמינה לעיין בפרוטוקולים שעורך דין סטרשנוב הגיש בפעם הקודמת, בשורה האחרונה כתוב ניתנה והודעה במעמד ב"כ התביעה. כל מי שראה את הפרוטוקול הבין שהנאשם לא נכח בזמן הכתבת ההחלטה משום שאם הוא היה נוכח לא היה צריך להורות למזכירות לזמנו.

ש. למה לא צריך?

ת. משום שהיה מקבל פרוטוקול ביד. היה נרשם במעמד הצדדים ולא במעמד ב"כ התביעה.

לא רציתי להסתיר איחור, היו יותר מדי אנשים שידעו על האיחור. אדם הרגיל או אדם התמים המעיין בפרוטוקול יבין שהנאשמים לא נוכחים. לא הייתי נותנת הוראה לזמנם אם הם היו נוכחים.

יימצאו לנו איזכורים נוספים רבים, ואין צורך כי נביא את כולם.

קריעת הבקשות והשלכתן לסל - "בהיסח הדעת ובתום לב"

67. באופן דומה מנמקת השופטת כהן את קריעתן של בקשות הדחייה והשלכת הקרעים לסל האשפה. גם כאן מסבירה השופטת כהן כי הואיל ולא ראתה בבקשות שנכתבו בקשות פורמליות אלא טיוטות בלבד, סברה שאין בהן עוד צורך - לאחר שהכתיבה את תוכנן לפרוטוקול - ועל-כן "בהיסח הדעת ובתום לב" קרעה אותן והשליכה אותן לסל האשפה. וכאמור בעדותה בחקירה הראשית (עמ' 10-11):

ש. איך התייחסת להודעות האלה של הנאשמים?

ת. אני לא התייחסתי לפניית כבקשות פורמליות, בקשה פורמאלית מוגשת דרך המזכירות, מוטבעת עליה חותמת של נתקבל שמאשרת את דבר הגשתה למזכירות. יש תאריך של מועד הגשתה למזכירות, היא מקבלת מספר ולאחר מכן היא מועברת לב"כ המאשימה לקבלת תגובתו. כאשר הנאשמים הגיעו, אני יודעת שזהו הטופס שפקיד העזר מסר להם. כשעיינתי בטופס הזה לא התייחסתי לזה כבקשה פורמאלית, זה לא עבר דרך ב"כ המאשימה וגם לא דרך המזכירות. מה שאני עשיתי לאחר שהקראתי בקול רם את האמור בפניית הנאשם, לאחר שנתתי החלטה בדבר קביעת המועד החדש לדיון והוריתי לזמן את הנאשם למועד שנקבע, בתום לב, בהיסח הדעת, לא ראיתי נחיצות למסמך והשלכתי אותו לפח.

כפי שהורגלתי בעבודתי כעורכת דין במשך 22 שנים. כאשר אני משליכה נייר לפח, קודם אני קורעת אותו ואחר כך משליכה אותו לפח. קריעת הפתק והשלכת הקרעים לפח האשפה, נעשתה בצורה טבעית לעיני הקלדנית ולעיני עו"ד דלל. זה לא משהו שעשיתי בסתר. בהקשר זה אני מבקשת להבהיר דבר אחד. אני הייתי שופטת חדשה, בסך הכל שנה. אני יודעת שאין נהלים מדוקדקים בהקשר זה. אם יש שביתה של קלדניות

ורושמים פרוטוקול בכתב יד ואחר כך מקלידים את הפרוטוקול, יש שופטים שמשאירים בתיק גם את הפרוטוקול בכתב יד וגם את המודפס. יש שופטים שמשליכים לאשפה את הפרוטוקול בכתב יד ומשאירים את המודפס. לעניין כל התרשומות שיש בין שופט למזכירות או כל מיני טפסים, אני התייחסתי באותו רגע, הייתי כל כך כעוסה, לא הפעלתי שיקול דעת שהייתי אמורה להפעיל, באופן אינסטקטיבי, ראיתי שאין נחיצות במסמך זה והשלכתי אותו לפח. מאז המקרה נתתי הוראות מדוקדקות למזכירות, כל פתק אפילו הכי קטן, מתויק בתיק. לא היה פה שום ניסיון להסתיר שום דבר, זה היה בצורה גלויה, לעיני הקלדנית ולעיני עו"ד דלל ששהה בחדר.

68. בחקירתה הנגדית נשאלה השופטת כהן על נוהג זה - וכמותו על דברים שאמרה בהקשר זה במהלך שיחתה עם הביקורת הפנימית של בית-המשפט [ת/16] - וגם כאן חזרה על טענתה כי קריעת הבקשות נעשתה בהיסח הדעת ובתום לב משום שסברה כי אין הן בקשות פורמאליות (עמ' 32-34):

ש. לגבי קריעת והשמדת הבקשות. האם בעבר כשקיבלת איזושהי בקשה מהתביעה או מההגנה שלא התייחסו לאיחורים או לבקשות דחייה, קרעת את הבקשות וזרקת אותם לסל?

ת. לא. כל הבקשות שהובאו לפני הינם בקשות פורמאליות, התייחסתי אליהם כבקשות פורמאליות כי הם הוגשו דרך המזכירות. הם קיבלו מספר, היה עליהם תגובת ב"כ התביעה. מהות הבקשה הייתה עניינית.

ש. למה לא העברת את הבקשות, תעבירי את הבקשה למזכירות שתקבל מספר ותקבל את תגובת התביעה.

ת. מה יכול ב"כ התביעה להגיד, הנאשם הלך.

ש. חוץ מהמקרים האלה את לא השמדת אף פעם אף בקשה גם כשהתובע מגיש בקשה.

ת. למיטב זכרוני, התביעה הגישה בקשה דרך המזכירות.

ש. את יודעת שבקשות צריך לתיק בצד ימין?

ת. כפי שאמרתי, לא ראיתי בדברי הנאשמים כפי שהועלו על הכתב בקשה. אלא ראיתי בזה פנייה, הודעה.

ש. ביום 12.3, מה יכול להיות יותר פורמאלי מזה. למה זה לא טופס פנייה רשמי?

ת. הנאשמים בהוראת המזכירה הראשית קיבלו מפקיד העזר טופס כזה כי זה מה שהיה לו. פניית הנאשמים נרשמה על גבי הטופס הזה. אני לא ראיתי בכך בקשה פורמאלית ולא התייחסתי אליהם כבקשה.

ש. בקשות מתייקים בתיק, אל תתייחסי לזה. לקרוע? לזרוק לסל?

ת. אתה קורא לזה בקשות. אני לא ראיתי בזה בקשה.

ש. כשנחקרת בביקורת הפנימית הכחשת בהתחלה לחלוטין שהשמדת את הבקשות.

ת. לא הכחשתי. אמרתי שבהיסח הדעת ובתום לב, אני זרקתי לפח וקרעתי.

ש. ב- ת/16 א בעמ' 3 פסקה 2 "הפתק המקורי שלהם נמצא בתיק".

ת. זה מתייחס לשני המקרים של יום 31.3 שנשארו בקשות. ההתייחסות היא ליום 31.3 זה לשתי הבקשות לאחר שבן ארי העירה לי.

ש. בעמ' 5, מדברים איתך על תיק ספציפי, 1295/01, באמצע, שורה שלישית, שואלים אותך היכן הבקשה. מה את עונה, "לא יכול להיות שאני אשמיד בקשה"?

ת. הכוונה לבקשה פורמאלית.

ש. אני אומר שלא הכוונה, אלא הכוונה היא לבקשות שהוגשו. מה זה לא יכול להיות שאני אשמיד בקשה, את השמדת.

ת. הכוונה היא לבקשה פורמאלית.

ש. בשורה לפני האחרונה, "אין לי מושג למה זה לא בתיק".

ת. אולי בהיסח הדעת זה הושלך.

ש. את אומרת אולי בתום לב זה הושלך.

ת. כאשר אני הגעתי לגב' תום רוזנר, לא ידעתי בכלל למה אני נדרשת להגיע. אני בכלל לא זכרתי את האירוע. זה מחזק את גרסתי שזה נעשה בתום לב, אם זה לא היה בתום לב הייתי זוכרת את זה ועוד איך.

.....

ש. בעמ' 7 באמצע קטע שלישי, את אומרת מפורשות, "אני אומרת לך שוב אני לא אשמיד בקשות. התיקים לא לפני, אם זה מושמד זה בתום לב. למה לי להשמיד, זה משקף את זה" את מכחישה פה, לא ידעת שתפסו את זה.

ת. כאשר אני הגעתי לתם רוזנר, החומר היה על השולחן ובין היתר היה צילום של הבקשות ואז נפל לי האסימון ואני אמרתי לה שוב, שאני לא אשמיד בקשות והכוונה היא לבקשות פורמאליות. אם זה הושמד הכוונה היא לתיקים 12.3 זה בתום לב.

ש. את בכלל לא בטוחה שזה הושמד.

ת. בהיסח הדעת, בתום לב, לאחר שקבעתי מועד אחר לדיון השלכתי את זה לפח, כהרגלי אני קורעת אותו.

ש. את המילה קרעת את אומרת בפעם הראשונה לאחר חקירה נמרצת של עופרה בעמ' 10, פסקה שלישית לפני הסוף, בפעמים הקודמות את מכחישה שהשמדת או אומרת בהיסח הדעת. את מודה בזה רק בסוף בעמ' 10 פסקה שלישית מהסוף. זו הפעם הראשונה שהודית שקרעת.

ת. כשנשאלתי על השמדה, עניתי על השמדה. כשנשאלתי על קריעה עניתי על קריעה. יכול להיות שפה כתוב קריעה, כי בשלב מסוים בחקירה הגב' רוזנר הראתה לי מסמך שמורכב מהקרעים.

ש. רק בשלב שעופרה הראתה לך את נשוא העבירה, את הקטעים הקרועים הודית שבאמת קרעת אותם. לפני כן לא הודית.

ש. בעמ' 12 למעלה שורה ראשונה, "אף בקשה לא נקרעת על ידי רק אלו של ה- 12.3.03 אני לא אסתבך אני שופטת". את התייחסת לניירות שהוגשו ביום 12 כאל בקשות.

ת. אף בקשה לא נקרעה על ידי. רק אלו של יום 12.3.03. הכוונה היא לבקשות פורמאליות.

היעדר כוונה להסתיר

69. השופטת כהן גורסת, אפוא, כי כל פעולותיה נעשו בתום-לב; כי מעולם לא נתכוונה להסתיר דבר; וכי אין כל היגיון וטעם בניסיון לייחס לה כוונה להסתיר את איחוריה שכן כל מעשיה היו גלויים וידועים למיספר רב של אנשים - בהם הקלדנית, באי-כוח התביעה, מזכירת בית-המשפט ובעלי הדין - וממילא עולים הם מפרוטוקול הדיון. ובלשונה של השופטת כהן (בעמ' 12):

ש. הקובלנה נגדך היא שאת ניסית להסתיר את איחוריך על ידי רישומים מטעים בפרוטוקול. ביום 31.3.03, האם הנחה זו אפשרית שאת ניסית להסתיר את איחוריך על ידי רישום שאנו מוצאים אותו בפרוטוקול.

ת. לא ניתן לייחס לי את הכוונה שרישום הפרוטוקולים נעשה באופן שנעשה על מנת להסתיר את האיחור. אני אסביר גם למה, במועד הראשון ביום 12.3.03 על האיחור ידעו הקלדנית, ב"כ המאשימה, פקיד העזר, הנאשמים עצמם. הרי לכם כמניין האנשים לפחות שידעו על האיחור. אם זה לא מספיק, בהתאם להנחיות שנתנה המזכירה הראשית, כל תיק שיוצא מחדרי מועבר קודם אליה, היא בודקת את הפרוטוקולים ואחרי זה התיקים יורדים למזכירות לטיפול. היום בדיעבד אני יודעת שהמזכירה הראשית נתנה הוראה לפקיד העזר לצלם את פניות הנאשמים והיא ידעה שהם לא נמצאים בדיון באותו יום. כאשר היא ראתה את הפרוטוקול, לו היה מצב שהנאשם נכח בזמן הדיון באולם, היא הייתה רצה אלי תוך שנייה ואומרת לי למה את אומרת לזמן אותם, הם נכחו באולם. לא חבל לבזבז את כספי העירייה, לשלוח הזמנות ולהטריח את כל מנגנון העירייה. היא לא עשתה את זה. לא התכוונתי להסתיר את האיחור. אני הודעתי שאני מאחרת.

לגבי יום 31.3.03, הקלדנית ידעה מתי הגעתי, ב"כ המאשימה שנכחה ידעה מתי הגעתי. איך יכולתי להסתיר את האיחור. אני כל כך טיפשה?

קנוניה של "המנגנון העירוני"

70. על כל אלה, מוסיפה השופטת כהן וטוענת כי למחלקה המשפטית של העירייה ועובדיה היה מניע לפגוע בה, וכי מקור התלונות נגדה הוא ביחסו הקשה של "המנגנון העירוני" כלפיה. במהלך עדותה מנתה השופטת כהן טעמים שונים לרצונו של גורמים "המנגנון העירוני" לפגוע בה, חלקם טעמים מיקצועיים הנוגעים לעמידתה על זכויות הנאשמים שהופיעו לפניו ועל סידרי דין מתוקנים וחלקם טעמים אישיים כגון חיכוכים שהיו לה עם הגב' בן חורין - מזכירת בית המשפט - ועם עו"ד דלל, נציג העירייה. עמדתה זו של השופטת כהן באה לידי ביטוי הן בשיחתה עם הגברת תם-רוזנר, המבקרת הפנימית של בית-המשפט [ת/16], הן במהלך עדותה לפנינו, ואין צורך שנרחיב בה עתה.

71. עד כאן לגירסתה של השופטת כהן.

72. כאמור למעלה, עדותה של השופטת כהן היתה עדות יחידה ברוב הסוגיות שהועלו, וגירסתה בסוגיות אלו לא נסתרה. יחד-עם-זאת, הציגו הצדדים לפנינו ראיות שונות - לחיזוק ולהחלשת טענותיה של השופטת כהן - וכן נשמעו לפנינו, מטעם התביעה, עדויותיהם של גב' תם-רוזנר ושל עו"ד דלל. עתה נסקור עדויות אלו.

עדותה של הגב' תם רוזנר

73. הגב' תם רוזנר, מבקרת בתי המשפט, לא נכחה באירועים נושא הקובלנה, וממילא לא יכלה להעיד עליהם מכלי ראשון. עיקר עדותה היה בתיאור ההליכים שקדמו להגשת הקובלנה, ובתיאור שיחה שהיתה לה עם השופטת כהן על-אודות התלונות נגדה. שיחה זו, נערך עליה פרוטוקול בכתב יד [ת/16] ובהדפסה [ת/16א].

74. עדותה של הגב' תם רוזנר - כשהיא לעצמה - אין בה כדי לסתור טענות שהעלתה השופטת כהן או כדי לשפוך אור על האירועים נושא הקובלנה. עיון מדוקדק בדברים שאמרה השופטת כהן באותה שיחה - כפי שנרשמו באותו פרוטוקול - מגלה כי אין בהם כדי לסתור חזיתית את דבריה בעדותה לפנינו. נהפוך הוא; השופטת כהן הציגה באותה שיחה גירסה דומה למדי לגירסה שהציגה לפנינו בעדותה. נסכים עם עו"ד סטרשנוב, כי ניתן למצוא סתירות ואי-התאמות שונות בין הדברים שנאמרו באותה שיחה לבין עדותה של השופטת כהן לפנינו, אלא שלא מצאנו כי סתירות ואי-התאמות אלו יורדות לשורש העניין וכי יש בהן כדי להפריך את עדותה של השופטת כהן לפנינו.

75. לא מצאנו, אפוא, כי יש בעדותה של הגב' תם רוזנר או במיסמך שהציגה לנו [ת/16] כדי לשלול את גירסתה של השופטת כהן.

עדותו של עו"ד דלל

76. עיקר המחלוקת בין בעלי-הדין סבה את השאלה האם עו"ד דלל, בא כוח התביעה, היה נוכח בדיונים שנערכו ביום 12.3.2003. נזכיר כי בחמשת הפרוטוקולים שלעניין [ת/1 - ת/5] נרשם כי עו"ד דלל נכח בדיון, כשם שנרשם כי הנאשמים או באי כוחם נכחו אף הם בדיון. אלא שעו"ד דלל מכחיש כי נכח באותם דיונים. כדבריו בעדותו, קיבל לידיו את הפרוטוקולים רק בדיעבד, ובהם גילה להפתעתו כי נכח בדיון שלא נכח בו כלל. השופטת כהן, שהודתה בפה מלא כי הנאשמים אכן לא נכחו באולם, מכחישה דברים אלה מכל-וכל ואיתנה היא בדעתה כי עו"ד דלל היה נוכח בדיונים.

77. בעדותו לפנינו אמר עו"ד דלל, כאמור, כי לא היה נוכח בדיונים שנערכו בהם הפרוטוקולים ת/1 - ת/5, וכי קיבל לידיו פרוטוקולים אלה לאחר שנערכו ונחתמו מבלי שנערך כל דיון. לחיזוק עדותו הביא עו"ד דלל רישומים שעשה ביומני התביעה - לטענתו: מייד בעת האירוע - בהם ציין כי "לא התקיים דיון. הפרוטוקול נכתב שלא בנוכחות הצדדים" [ת/17]. עו"ד דלל הסכים בחקירתו כי עובר לאירועים נושא הקובלנה העירה לו השופטת כהן על הופעותיו בבית-המשפט ואף היפנתה הערותיה אלו לממונים עליו; לא עוד אלא שהיו בינו לבין השופטת כהן חילופי דברים שלא ניתן להגדירם כנעימים. יחד-עם-זאת הוסיף וטען, כי ממעט הוא בחשיבות "תקריות" אלו והכחיש כי היה לו מניע לפגוע בשופטת כהן.

78. השופטת כהן העידה עדות הסותרת את עדותו של עו"ד דלל, בעומדה בתוקף על דעתה כי עו"ד דלל היה נוכח בדיונים. השופטת כהן אף מצאה חיזוקים לדבר: רישום שמו של עו"ד דלל בידי הקלדנית בכותרת הפרוטוקול (בחלק א'); הרישומים בתחתית ההחלטות (בחלק ג') ולפיהם ניתנו ההחלטות בנוכחות "בא כוח התביעה"; העובדה שלא הורתה למזכירות לזמן את התביעה לדיון הבא (הואיל ועו"ד דלל הוזמן על-פה בעת הדיון); וכן התנהלות הדברים הרגילה באולם בית-המשפט לעניינים מקומיים, שחדר התביעה סמוך אליו ואין כל קושי לזמן את התובע על-אתר לדיון (עמ' 10 לפרוטוקול). השופטת כהן מדגישה בהרחבה את מערכת היחסים הטעונה שהיתה בינה לבין עו"ד דלל, ואף הציגה לפנינו שורת פרוטוקולים המעידים על כך [נ/13]. לסברתה, יש בכל אלה כדי לבסס מניע שהיה לו לעו"ד דלל לפגוע בה. בנוסף, מנסה השופטת כהן לערער את אמינות עדותו של עו"ד דלל באמצעות הצגת סתירות שנפלו בין דבריו בעדותו לבין הדברים שמסר לביקורת הפנימית של הנהלת בתי המשפט. כן מציגה היא רישומים ביומני התביעה, בהם רשם עו"ד דלל כי הדיון התקיים שלא בנוכחותו [ת/17], רישומים המעלים חשש כי היומנים נערכו בדיעבד ולא ביום 12.3.2003 עצמו.

79. שמענו את עדותה של השופטת כהן; שמענו את עדותו של עו"ד דלל; בחנו את המיסמכים שהציגו לנו שני הצדדים; ולאחר כל אלה נתקשינו להכריע בין הגירסאות הסותרות. אכן, אף לא אחת מן הגירסאות - למרות סתירות שהיו בה - לא הופרכה ולא נשללה מכל-וכול. אשר לגירסתו של עו"ד דלל: נשתכנענו כי עו"ד דלל לא ביקש, למיצער, את טובתה של השופטת כהן, ואף נמצאו לנו בעדותו פירוכות מיספר המעלות ספקות באשר לגירסתו. יחד-עם-זאת, לא נמצא לנו כי טענתו העיקרית - כי לא נכח באולם בית-המשפט - הופרכה מיניה-וביה, ולא מצאנו ראייה השוללת טענתו זו. גם אם היה לו לעו"ד דלל מניע לפגוע בשופטת כהן - ולו לכאורה - מתקשים אנו לקבל כי אותו מניע היה בו כדי להוליך לעדות שאינה אמת לפני בית-

הדין. בוודאי כך, שעה שבאולם בית-המשפט נכחה הקלדנית - ואפשר גם אנשים נוספים - שיכולים היו להעיד על הימצאותו במקום. זאת-ועוד, לכאורה די בכך שהנאשמים ובאי כוחם לא היו באולם בכדי להאשים את השופטת כהן בקיומם של פרוטוקולים שאינם מדויקים; מה טעם אפוא יסתכן עו"ד דלל במתן עדות שאינה אמת? לא נוכל אפוא לשלול את טענתו של עו"ד דלל כי לא היה נוכח בדיוני בית-המשפט ששמו נרשם בהם כנוכח.

80. אלא שהדברים נכונים בה-במידה גם לגבי גירסתה של השופטת כהן. הרי השופטת כהן הודתה כי הנאשמים ובאי כוחם לא נכחו באולם בית-המשפט. מה טעם אפוא דבקה בטענה כי עו"ד דלל היה נוכח בו? לכאורה יכולה היתה להודות כי עו"ד דלל לא היה נוכח באולם, וכהילכת מיגו לטעון כי כל הסבריה - טעות של הקלדנית, נוסח לא מוצלח וכו' - נכונים גם לגבי. יתר-על-כן, גם כאן ניתן לומר כי הקלדנית - שלא הוזמנה להעיד - ואפשר גם אנשים נוספים, היו עדים להכתבת הפרוטוקולים ויכלו לסתור את עדותה ולהעיד כי עו"ד דלל היה באולם. האם סביר כי תסתכן דווקא בנושא זה? בנסיבות אלו, לא נוכל אף לשלול את גירסתה של השופטת כהן.

81. הנה-כי-כן, כפות המאזניים מעוינות, ולא נוכל להכריע לכאן או לכאן. בנסיבות אלו - למותר לומר - נוטה הכף לטובת הנקבלת, ופירוש הדברים הוא שלא נכריע כי עו"ד דלל, כדבר הקובלנה, לא נכח לעת הדיונים.

אי-זימון של הקלדנית ושל עדים נוספים

82. עמדנו על עדויות העדים שהעידו לפנינו, ולא נוכל לסיים מבלי שנאמר דברים על אי זימון של עדים אחרים, עדים שעדותם, כך דומה, יכולה היתה לשפוך אור על האירועים כולם ולהסיר את הספיקות מגירסת הקבילה, מזה, ומגירסת ההגנה, מזה.

83. בראש ובראשונה נדבר בקלדנית, הגב' אילנית כהן, שאין חולק כי היתה עדה לכל האירועים נושא הקובלנה, ואף נטלה בהם חלק פעיל בהקלידה את הפרוטוקול. קלדנית זו יכולה היתה להסביר ולהבהיר שאלות רבות וחשובות: האם אכן שגתה לעת שהקלידה כי הנאשמים או באי כוחם נכחו באולם, או שמא כתבה כך מטעם אחר, ואולי בהוראת השופטת כהן? האם נכח עו"ד דלל באולם? ועוד ועוד. אלא שהקלדנית לא זומנה להעיד, ובסיכומיהם התנצחו באי-כוח בעלי הדין בשאלה על מי מוטל היה הנטל להזמינה לעדות. הפרקליטים המכובדים הסכימו, כמובן, כי נטל הוא המוטל על בעל דין להזמין עד חיוני לגירסתו, אלא שלדעת כל אחד מהם - רעהו הוא שנדרש היה לאותה עדות. עו"ד סטרשנוב סבר, כי משהראה שהפרוטוקולים אינם משקפים את

שהתרחש באולם בית-המשפט, עבר הנטל (הטקטי) אל עו"ד רובין להוכיח כי מעשים שנעשו - בתום לב ובשגגה נעשו, ולשם כך נשא עו"ד רובין בנטל להזמין את הקלדנית לעדות לתמוך בטענותיה של השופטת כהן. לעומתו סבר עו"ד רובין, כי משהעידה השופטת כהן בבית-הדין וטענה כי מדובר בטעות של הקלדנית, שומה היה על עו"ד סטרשנוב לסתור את גירסתה בעדים ועל כן הנטל להזמנת הקלדנית ועדים נוספים לפיתחו הוא רובין.

84. סברנו כי ראוי היה להם לבעלי הדין כי יביאו לפנינו את מיכלול העדויות הרלוונטיות - ובעיקר את עדותה של הקלדנית אילנית כהן - וכך ניתן היה, אולי, להכריע בין הגירסאות הסותרות. אלא שבאי-כוח הצדדים בחרו שלא להזמין את הקלדנית - כל אחד מטעמיו-שלו - ובנסיבות אלו נותר חלל בראיות. אשר לשאלה על מי מוטל היה הנטל להביא את הקלדנית לעדות, דומה עלינו כי הנקבלת זכאית ליהנות מן הספק, אך לא נזקוף את אי-העדתה לחובתה של התביעה.

85. דברים שאמרנו לעניינה של הקלדנית נכונים גם לגבי עדים אחרים שמעשיהם תוארו - חלקם בהרחבה - בעדויות ובמיסמכים, אך הם עצמם לא הובאו להעיד. כך, למשל, הגב' בן חורין, מזכירת בית-המשפט, שחיברה חלק מן המיסמכים שהיו לפנינו ואשר נטלה חלק מרכזי ביותר באירועים נושא הקובלנה. כך גם בעדותה של עו"ד בן ארי, שהיתה באולם בית-המשפט ביום 31.3.2003, וכך גם לעניינם של עדים נוספים שהיו מעורבים באירועים ויכלו לשפוך אור על הסוגיות השנויות במחלוקת.

הראיות שהובאו לפני בית הדין וגירסת השופטת כהן - סיכום ומסקנות

86. הראיות שהוצגו והעדויות שנשמעו לפני בית-הדין לעניין היסוד העובדתי של האישומים, מוכיחות מעבר לספק סביר כי השופטת כהן הוציאה מתחת ידיה פרוטוקולים והחלטות שאינם משקפים את שאירע לאמיתם של דברים באולם בית-המשפט. יחד-עם-זאת, נתקשנו לקבוע מעבר לספק סביר כי המעשים נעשו בכוונת-מכוון להסתיר את איחוריה של השופטת כהן. גם אם גירסת השופטת כהן לא הקלה עימנו, לא נסתרה גירסתה כי מעשים שעשתה - בתום לב עשתה. אמת, הסבריה של השופטת כהן באשר לאי-אמיתות שנתגלו בפרוטוקולים ובאשר לקריעת הבקשות והשלכתן לסל האשפה עוררו בנו אי נוחות, אך לא נוכל לשלול אותם על הסף. יתר-על-כן: אף נמצאו לנו חיזוקים מיספר לגירסתה.

87. השופטת כהן סיפקה הסברים לאי-אמיתות שונות שנפלו בפרוטוקולים, בתלותה אותן במעשיה של הקלדנית וברשלנותה שלה-עצמה, ולא הובאו לפנינו

ראיות לסתירת גירסתה זו. אשר לניסוח הפרוטוקולים בדרך שנוסחו ולקריעת הבקשות והשלכתן אל הפח: משנמצא לנו כי האמור בפרוטוקולים משקף, בעיקרם של דברים, את תוכן הדברים שנכתבו בבקשות, וביתר דיוק: משלא נמצא לנו כי האמור בפרוטוקולים אינו משקף את תוכן הבקשות; משהוכח לנו כי הבקשות לא הועברו דרך מזכירות בית-המשפט בנוהל הרגיל; לא נוכל לשלול את טענתה של השופטת כהן כי סברה שכך ניתן לנהוג. אכן, השופטת כהן לא הכתיבה לפרוטוקול את הטעם שהעלו המתדיינים לבקשתם לדחות את הדיון למועד אחר - קרא: את דבר איחוריה של השופטת לבית-המשפט - אך נראה לנו שאין בהשמטה זו, באשר היא, כדי להכריע את הכף. נמהר עם זאת ונוסיף כבר מעתה - נרחיב על כך בהמשך - כי רואים אנו את התנהגות השופטת כהן בחומרה; אלא שהכשל בהתנהגותה אין בו כדי להעיד בהכרח על כוונה להסתיר את האיחורים, וטענותיה באשר להיעדר כוונה להסתיר את איחוריה - לא הופרכו.

88. חיזוק לדעתנו זו מצאנו בעובדה שאיחוריה של השופטת כהן היו גלויים וידועים לאנשים רבים - בהם הקלדנית, המזכירה, בעלי הדין, באי כוח התביעה, פקיד העזר ואפשר אנשים נוספים - וכל מעשיה נעשו בפומבי בנוכחות עדים, ובדיון ביום 31.3.2003 - בנוכחות באת כוח התביעה עו"ד בן ארי. אדם העושה מעשה פסול יבקש להסתיר מעשיו ולעשותם בצינעה ובמחשכים. לא כך נהגה השופטת כהן. משידענו שמעשיה של השופטת כהן - הן איחוריה לאולם בית-המשפט, הן האופן בו נהגה בבקשות - היו ידועים לאנשים רבים, בהם אנשים שאינם דורשי טובתה, וכי היא לא ניסתה להסתירם, נתקשה לקבל את הטענה כי רשמה את הבקשות באופן שרשמה בכוונת-מכוון להסתיר את איחוריה באותם ימים. מקובלת עלינו טענתה של השופטת כהן בעדותה כי (בעמ' 13):

לא ניתן לייחס לי את הכוונה שרישום הפרוטוקולים נעשה באופן שנעשה על מנת להסתיר את האיחור. אני אסביר גם למה, במועד הראשון ביום 12.3.03 על האיחור ידעו הקלדנית, ב"כ המאשימה, פקיד העזר, הנאשמים עצמם. הרי לכם כמניין האנשים לפחות שידעו על האיחור ... לגבי יום 31.3.03, הקלדנית ידעה מתי הגעתי, ב"כ המאשימה שנכחה ידעה מתי הגעתי. איך יכולתי להסתיר את האיחור. אני כל כך טיפשה?

דברים אלה הגיונם בצידם ולא מצאנו טעם ראוי שיסתור אותם.

89. זאת ועוד. עו"ד סטרשנוב הביא ראיות למכביר לטענה כי השופטת כהן הירבתה לאחר לדיוני בית-המשפט, ולסברתו איחורים מרובים אלה מחזקים את המניע שהיה לה לשופטת כהן להסתיר את איחוריה. איננו נדרשים לקבוע מימצא בסוגיית האיחורים שכן זו לא היתה חלק מן הקובלנה שלפנינו. אך זאת נאמר: ניתן לטעון כי דווקא איחורים מרובים יש בהם כדי לחזק את גירסתה של השופטת כהן, שכן אם הירבתה לאחר לדיוני בית-המשפט, ואיחוריה אף היו ידועים לכל, מה טעם ביקשה להסתיר את איחוריה דווקא באותם שני מועדים הנזכרים בקובלנה? יתר-על-כן, השופטת כהן הסבירה את איחוריה באותם שני ימים בנסיבות משפחתיות מורכבות, ואף שעל דרך הכלל לא נקבל כי שופט יאחר דרך קבע לדיונים שנקבעו מראש מבלי שיידע על כך את בעלי הדין המופיעים לפניו, לענייננו שלנו נאמר שדומה כי נוכח הנסיבות המשפחתיות שהשופטת כהן נקלעה אליהן אותם ימים, כפי שדיווחה לנו, איש לא היה בא אליה בטרוניה על איחוריה אותם ימים ומכאן שלא היה כל טעם להסתירם.

90. על כל אלה נציין שהשופטת כהן הסבירה לנו, כי לעת הכתבת הבקשות היתה נתונה בסערת רגשות וכעסה מאוד על כי המזכירות שיחררה את בעלי דין בלא רשותה, ואפשר ניתן לייחס את התנהגותה ואת הטעויות בשיקול הדעת לסערת רגשות זו.

91. מסקנתנו מכל אלה היא אפוא זו, שלא הוכח מעבר לספק סביר כי השופטת כהן נהגה בבקשות בעלי הדין שהובאו לפניו בימים 12.3.2003 ו- 31.3.2003 בכוונת-מכוון להסתיר את איחוריה לדיונים, וממילא לא הוכח מעבר לספק סביר כי השופטת כהן עשתה מעשים שעשתה (כדבר הקובלנה) "על מנת להעלים ולחפות על איחוריה המרובים והיעדרויותיה התכופות מאולם ביהמ"ש, בימים ובשעות שנקבעו לדיונים". לשון אחר: לא נמצא לנו כי השופטת כהן רשמה לא אמת בפרוטוקולים והשמידה את הבקשות בכוונה להסתיר איחורים שאיחרה לאולם בית-המשפט. ואולם לא נחתם בכך את החלטתנו.

לדבר הרשעתה של השופטת כהן

92. השופטת כהן הוציאה מתחת ידיה ארבעה-עשר פרוטוקולים והחלטות שהכתוב בהם לא שיקף את שהתרחש באולם בית-המשפט. כן קרעה והשמידה השופטת כהן שתיים-עשרה בקשות שהובאו לפניו. יחד-עם-זאת, לא הוכח כי השופטת כהן עשתה מעשים אלה שעשתה כדי להסתיר את איחוריה לאולם בית-המשפט. נוכח מימצאי עובדה אלה שקבענו, נשאלת שאלה האם נזכה את השופטת כהן מכל-וכל מן האשמות שהואשמה בהן, או שמא שומה עלינו להמשיך בדרכנו ולהוסיף ולבדוק אם

הראיות שהובאו לפנינו, מצדיקות - שמא נאמר: אף מחייבות - אותנו להרשיע את השופטת כהן בעבירות שהועמדה עליהן לדין המשמעתי. קרא: כי נהגה שלא כהלכה במילוי תפקידה (סעיף 18(א)(1) לחוק בתי המשפט) וכי התנהגה באופן שאינו הולם את מעמדו של שופט בישראל (סעיף 18(א)(2) לחוק בתי המשפט).

93. עו"ד רובין טען בסיכומיו, כי אם נקבל את גירסתה של השופטת כהן על היעדר כוונתה לחפות על איחוריה לדיונים, שומה עלינו לזכותה מכל-וכל. טעם הדבר: הקובלנה, כל-כולה, סבה את כוונתה המיוחדת של השופטת להסתיר את איחוריה, ובאין כוונה מיוחדת נשמט ממילא הקרקע מתחת לקובלנה גופה. לשון אחר: לולא סברה שרת המשפטים כי השופטת רשמה במכוון לא-אמת בפרוטוקולים, לא היתה מוגשת הקובלנה; ושנמצא לנו עתה כי טענת הכוונה לא הוכחה, ממילא יש לזכות את השופטת בדינה. לא נוכל לקבל טענה זו. הקובלנה קובלנה מפורטת היא, וכפי שציטטנו בראשית דברינו מתייחסת היא הן למעשיה של השופטת כהן הן למניעה - לכל אחד מאלה בנפרד. יתר-על-כן, השלם כולל את החלק ו"בכלל מאתיים מנה". ובלשון חז"ל: קם ליה בדרכה מיניה (גיטין נב ע"ב). וכך, משנמצא לנו כי הוכח קיומם של חלק מפרטי האישום, וכי אלה מגבשים את העבירה שנאשם - ולענייננו: השופטת - הועמד עליהם לדין, אין כל מניעה כי נרשיעו באותן עבירות. וכלשונו של סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ד-1984:

הרשעה	184. בית המשפט רשאי להרשיע נאשם
בעבירה	בעבירה שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות
על-פי	שהוכחו לפניו, אף אם עובדות אלה לא
עובדות	נטענו בכתב האישום, ובלבד שניתנה לנאשם
שלא	הזדמנות סבירה להתגונן; אולם לא יוטל
נטענו	עליו בשל כך עונש חמור מזה שאפשר היה
בכתב	להטיל עליו אילו הוכחו העובדות כפי
האישום	שנטענו בכתב האישום.

הוראת-חוק זו חלה על ענייננו, למיצער על דרך של היקש, ובעניינה נעיר שתי הערות: ראשית לכל, לשופטת כהן ניתנה הזדמנות מלאה להתגונן מפני העובדות שהוכחו לפנינו. שנית, ההיגיון התומך בהוראת סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי יחול על ענייננו בדרך של קל-וחומר: אם ניתן להרשיע נאשם באשמה המתגלה מעובדות שהוכחו לפני בית-המשפט גם אם לא נטענו בכתב האישום, לא-כל-שכן בענייננו, שהעובדות שהוכחו לפנינו נטענו בכתב הקבילה. ראו עוד קיבוץ אסמכתאות בסיפרו של יעקב קדמי, סדר הדין בפלילים (חלק שני, ספר ראשון, תשנ"ח-1998), 940, ה"ש

94. וכך, גם אם לא הוכחה כוונתה של השופטת כהן להסתיר את איחוריה לדיונים, עדיין אין היא זכאית בדין. השאלה הנשאלת היא, האם בנסיבות העניין, ובהיעדר כוונה להסתיר את איחוריה, הוכחו לפנינו יסודות העבירות המנויות בשולי כתב הקובלנה, דהיינו: התנהגות שופט שלא כהלכה במילוי תפקידו והתנהגות שאינה הולמת את מעמדו של שופט. תשובתנו לשאלה זו היא, כי נכון וראוי שנרשיע את השופטת כהן בדינה. כפי שכתבנו בדברינו, למעלה רואים אנו בחומרה את מעשיה של השופטת כהן בהוציאה מתחת ידיה פרוטוקולים מטעים שאינם משקפים את שהתרחש באולם בית-המשפט, ובקורעה ובהשליכה לפח האשפה בקשות שהגישו בעלי דין לבית-המשפט. דבר חוק הוא, כי בהליך פלילי ינהל בית-המשפט פרוטוקול המשקף את שהתרחש באולם, וכי יצרף אליו כל מיסמך ותעודה שהוגשו לו. וכהוראת סעיף 134 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982:

ניהול פרוטוקול
134. במשפט פלילי ינוהל פרוטוקול שישקף את כל הנאמר והמתרחש בו והנוגע למשפט.

95. פרוטוקול הדיון אמור לשקף את עיקרי הדברים שנאמרו ושנתרחשו באולם בית-המשפט, ואיסור מוחלט נאסר על "שיפוץ" המציאות במיסגרת הפרוטוקול, אפילו מציאות לא נוחה היא. עמד על כך, בהקשר אחר, השופט ברק בבג"ץ 990/92 מורדוב נ' עיריית תל-אביב-יפו, פ"ד מז(1) 474, וכה היו דבריו (שם, 478):

...הפרוטוקול הוא כלי לשיקוף המציאות. השיקוף של המציאות יכול להיות מלא או מתומצת. הוא חייב להיות אמיתי. אם האמת היא מרה, חייב הפרוטוקול לשקף (באופן מלא או מתומצת) אמת מרה זו. אין להוציא מהפרוטוקול דברים שאינם ראויים להישמע. אין לתקן פרוטוקול בשל אי הנחת (המוצדקת או הבלתי מוצדקת) מתוכנם של הדברים שנאמרו. הפרוטוקול הוא "עיוור צבעים". הוא צילום של מציאות. שינוי בפרוטוקול יכול להיעשות רק כדי להתאימו למציאות. אין לשנות את הפרוטוקול כדי שהלה לא ישקף את המציאות...

וראו עוד בבג"ץ 954/97 עו"ד ד"ר שלמה כהן נ' ראש לשכת עורכי הדין, פ"ד נב(3) 486, : 527

הכול מסכימים כי פרוטוקול חייב לשקף את האמת בלי כחל-ושרק: גם אם אמת מרה היא, גם אם אמת מכוערת.

פרוטוקול נדמה הוא למצלמה - בימינו נאמר: למצלמת-
וידאו - ומצלמה תקלוט ותדפיס גם מחזות שאינם
מרנני-לב. פרוטוקול חייב שיאמר אמת; וכדבר הנביא
(זכריה, ח טז): "דברו אמת איש את-רעהו".

96. דברים אלה נאמרו בהקשרים אחרים, ויפים הם שבעתיים לרישומו של
פרוטוקול במשפט פלילי. שכן פרוטוקול מהווה ראייה לכאורה להתנהלותו של
המשפט, וכהוראת סעיף 139 לחוק סדר הדין הפלילי:

הפרוטוקול	139. פרוטוקול ישמש ראייה לכאורה
- ראייה	למהלך המשפט, אולם בערעור באותו
לכאורה	עניין אין לטעון נגד דיוקו של
	הפרוטוקול ואין להביא ראיות לטעות
	בו, אלא ברשות בית המשפט שלערעור.

ניהול פרוטוקול מדויק אין הוא עניין של סדר דין בלבד. מהווה הוא עניין מהותי מן
המעלה הראשונה, ועשוי הוא להשפיע על זכויות הצדדים ועל תוצאת ההליך, בין
בהליך עצמו בין בערעור. עמדנו על כך בע"א 579/90 רזין נ' בן נון, פ"ד מו(3) 738,
:747

פרוטוקול של ישיבות בית-משפט בערכאה ראשונה
אמור לשקף את עיקרי דברים שאירעו לפני בית המשפט
- עדויות, טיעונים והתרחשויות ... זאת, בין היתר, כדי
שערכאת ערעור תקבל תמונה נכונה על ההליכים
בערכאה ראשונה ועל דרך זה תוכל למלא את תפקידה
כהלכה ... דברים שלא נרשמו בפרוטוקול חזקה עליהם
שלא נאמרו או שבית המשפט לא מצאם ראויים להירשם
באשר לא היה בהם כדי להשפיע על הדיון.

97. אכן, שגגה כי תיפול בפרוטוקול, עשויה השגגה להשפיע השפעה קשה על
זכויותיו של נאשם. כך, למשל, אם נרשם בפרוטוקול כי פלוני היה נוכח בדיון בעוד
שלא היה נוכח בו. כיצד זה יוכל פלוני להוכיח כי לא היה בעת הדיון וכי מטעם זה לא
ביצע הוראה שבית-המשפט הורה אותו באותו דיון לבצעה? הוא הדין בערעור שיש
להגישו כך-וכך ימים לאחר שדבר ההחלטה בא לידיעתו של פלוני. נמחיש את הדברים
בתיקים שלפנינו: כיצד זה יוכל מר טוביה שהין, הנאשם בת.פ. 1982/00 [ת/10],

להוכיח כי לא היה נוכח בדיון וכי מטעם זה לא הגיש מיסמכים שהורתה אותו השופטת כהן להגיש בתוך 21 ימים? אכן, נתקשה לקבל כי במקרה הצורך ייאלץ מר שהין - או כל נאשם אחר - לנסות ולהוכיח לבית-המשפט שלערעור כי לא היה נוכח כלל בדיון - למרות הרשום בפרוטוקול - ונתקשה עוד יותר לקבל כי בניסיונותיו אלה יוכל להיתלות באותה הוראה שבהחלטה - הוראה שהשופטת כהן נתלית בה - לזמנו לדיון שנקבע (הוראת זימון המוכיחה, כטענת השופטת כהן, כי הנאשם לא נכח בדיון). אין ספק אפוא כי מדובר בהפרה חמורה של החוק, ובפגיעה בזכויותיהם של בעלי דין ושל נאשמים שהופיעו לפני השופטת כהן. הוא הדין בהיותו של הפרוטוקול "תעודה ציבורית" כהוראת סעיף 29 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, על כל המשתמע מכך; ראו הוראות סעיפים 32 ו-34 לפקודת הראיות. ראו עוד: ע"פ 135/50 היועץ המשפטי לממשלה נ' יצחק פרידמן, פ"ד ה' 567; ע"פ 4/51 פיפרלינג נ' היועץ המשפטי, פ"ד ה' 1209; י' קדמי, על הראיות (מהדורה משולבת ומעודכנת, תשנ"ט-1999), חלק ראשון, 466, ה"ש 206.

98. מקל וחומר נלמד גם למעשה הוצאת הבקשות מתיק בית-המשפט והשמדתן. גם כאן מורה חוק סדר הדין הפלילי את השופט כי יצרף לפרוטוקול הדין כל מיסמך שהוגש לו, וכאמור בהוראת סעיף 136 לאותו חוק:

צירוף
מסמכים
לפרוטוקול
136. כתב האישום, מסמכים שהוגשו
ושקיבל אותם בית המשפט וכל תעודה
הנוגעת למשפט יצורפו לפרוטוקול ויהיו
חלק ממנו.

זוהי חובתו של שופט, וטעמיה של החובה אותם טעמים הם המחייבים רישום מדויק של הפרוטוקול. אמת, לא נוכל לשלול לחלוטין את טענתה של השופטת כהן כי לא ראתה בבקשות שהוגשה לה בקשות "רשמיות", אך בכך לא סגי. בין אם מדובר בבקשות פורמליות בין אם מדובר בבקשות שאינן פורמליות, חייבת היתה השופטת כהן לתיימן בתיק בית המשפט וחל עליה איסור חמור להשמידן. קריעת הבקשות והשלכת הקרעים לסל האשפה מהווים כשל חמור בהתנהגותה של השופטת כהן, ונציין כי מעולם לא שמענו על התנהגות מעין זו של שופט. יתר-על-כן, קריעת הבקשות פוגעת בזכויות הצדדים פגיעה קשה. אין להם לצדדים כל ראייה לעובדה שהגישו בקשה, וכיצד יוכלו להוכיח - לימים - כי הגישו בקשה פלונית וכי בית-המשפט שכח, למשל, להידרש לבקשה? כך בענייננו שלנו, שלא ידענו מה ביקשו

רבים מן הנאשמים שעניינם נדון ביום 31.3.2003, ולא יכולנו לומר בבירור - הגם שלא הוכח אחרת - כי האמור בפרוטוקול הדיון אכן משקף נאמנה את בקשותיהם.

99. זאת ועוד: השופטת כהן הודתה בפנינו כי התרשלה בכך שלא בחנה את מעשיה של הקלדנית, בחותמה על החלטות מבלי שקראה אותן. השופטת כהן סברה כי בכך פוטרת היא עצמה מאחריות למעשיה, ובלשונה: "אני לא בודקת, חותמת, נותנת אחד לב"כ התביעה, סוגרת את התיק. חטאי הוא בכך שכאשר התקיימו הדיונים בשני התאריכים האלה אני הייתי שופטת חדשה, סמכתי עליה ולא בדקתי כל תו ותו על המסך. לא קראתי את כל הפרוטוקול מראשיתו ועד סופו כשחתמתי על כך". גם תופעה זו יש לראותה בחומרה. שופט נושא באחריות להחלטותיו, ולא יעלה על הדעת כי שופט יחתום על החלטה מבלי שקרא בה. מחדל מעין זה מהווה הפרה חמורה של חובות השופט כלפי בעלי הדין המופיעים בפניו. חובתו של השופט היא לוודא כי החלטות היוצאות מלפניו החלטות נכונות וראויות הן וכי משקפות הן את כוונתו. נוסף ונאמר בהקשר זה, כי מצרים אנו על ניסיונה של השופטת כהן לתלות את האשם בקלדנית. האחריות על האמור בהחלטות מוטלת על כתפי השופט, וגם אם טעתה הקלדנית אין בכך כדי להסיר את האחריות המלאה והשלמה מכתפיו של השופט. אשר לטענתה של השופטת כהן כי היתה שופטת חדשה - סבורים אנו כי דווקא שופט חדש ראוי לו כי ידקדק וייזהר שבעתיים בהחלטות היוצאות מלפניו. אכן, תבנית שנצרכה בתוכנת המחשב ואשר נועדה לזרוז את קצב ניהול המשפט על דרך העלאתם של משפטי מפתח מוכנים אל תוך הרישום, עלולה להיות לו לשופט גם לרועץ. אלא ששומה עליו על השופט ליתן דעתו גם למכשלה זו ולהקפיד על הכתוב.

100. הנה-כי-כן, חובה היא המוטלת על שופט היושב לדין לנהל פרוטוקול שישקף את המציאות, למען לא תיפגענה זכויות בעלי הדין המופיעים לפניו. מעשיה של השופטת כהן לא עלו בקנה אחד עם חובה זו. לא זו בלבד שהשופטת כהן לא מילאה אחר הוראות החוק - כרוחן וכלשונו - אלא שבמעשיה אף פגעה בזכויותיהם המהותיות של נאשמים ובכך חטאה לתפקידה ולחובתה כשופטת. אכן, שופט הוא אדם, ואין להאשימו בשל טעות אחת או שתיים. אלא שבמקרה שלפנינו נתגלתה לנגד עינינו שורה ארוכה של פגמים בהתנהגותה של השופטת כהן, פגמים חמורים בשיקול דעתה ובדרך בה מילאה את תפקידה, וכל זאת, בארבעה-עשר מקרים שונים שנפרשו על פני שני ימי דיונים נפרדים. אכן, מקום שמעשים ומחדלים כמעשיה ומחדליה של השופטת כהן, באים בזה-אחר-זה באותה מערכת עצמה, אין המעשים והמחדלים אך מצטרפים האחד אל רעהו אלא כופלים הם אלה את אלה, ועל דרך זה הופכת מקריות לחוקיות. ראו והשוו: ע"פ 6251/94, בן-ארי נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(3), 45, 129.

101. אנו רואים אפוא בחומרה את מעשיה ומחדליה של השופטת כהן. דעתנו היא כי במעשיה ובמחדליה שהוכחו לפנינו נהגה השופטת כהן שלא כהלכה במילוי תפקידה וכי התנהגה באופן שאינו הולם את מעמדה כשופטת בישראל. אנו מחליטים אפוא להרשיעה בעבירות אלו שהיא אשמה בהן ובגין העובדות שהוכחו לפנינו.

אחרית דבר

102. אנו מרשיעים את השופטת הילה כהן כאמור בכתב הקובלנה, בכך שנהגה שלא כהלכה במילוי תפקידה בניגוד להוראת סעיף 18(א)(1) לחוק בתי המשפט, והתנהגה באופן שאינו הולם את מעמדו של שופט בישראל בניגוד להוראת סעיף 18(א)(2) לחוק בתי המשפט. בה-בעת קובעים אנו כי לא הוכח להנחת דעתנו, למעלה מספק סביר, כי במעשים שעשתה ובמחדלים שחדלה, עשתה וחדלה השופטת כהן בכוונת-מכוון להסתיר את איחוריה לבית-המשפט.

הערות לענייניו של בית-המשפט לעניינים מקומיים

103. לא נוכל לסיים את הכרעתנו בדין מבלי שנעיר הערות מיספר לענייניו של בית-המשפט לעניינים מקומיים בכלל, ולענייניו של בית-המשפט לעניינים מקומיים בחיפה, בפרט.

104. במהלך הדיונים לפנינו נתגלו לנו תופעות מטרידות למדי הנובעות מאופיו ומאופן פעולתו של בית-המשפט לעניינים מקומיים בחיפה. כפי שאמרנו למעלה, בית-המשפט לעניינים מקומיים בחיפה, ואפשר גם בתי משפט לעניינים מקומיים במקומות אחרים, הוא בעל זיקה חזקה - זיקה חזקה יתר-על-המידה - לעיריית חיפה שהיא בעלת הדין העיקרית לפניו. אולם בית המשפט - וכפי שתואר לפנינו, ניתן בקושי לכנות את חדר המשפטים כ"אולם" - ממוקם במיבנה השייך לעיריית חיפה ולא במיבנה בתי-המשפט בעיר; עובדי בית-המשפט - המזכירות, פקידי העזר ועוד - עובדי עירייה הם; חדרי התובעים ממוקמים בסמוך לאולם בית-המשפט, והתובעים העירוניים מופיעים לפניו מדי יום ביומו; העירייה משלמת להנהלת בתי המשפט עבור "שירותי השפיטה", ולמעשה משלמת היא, בעקיפין, את שכרם של השופטים היושבים לדין; ועוד. קירבה יתירה זו שבין בית-המשפט לעניינים מקומיים לבין העירייה, ובעיקר מימונם של השופטים היושבים לדין, הובילה בתיק שלפנינו למצב דברים בו ראתה עיריית חיפה עצמה אחראית מינהלית על עבודתה של השופטת כהן, והדברים באו לידי ביטוי, בין השאר, במכתבו של היועץ המשפטי לעירייה, עו"ד רוזנברג,

לנשיא אורי קיטאי [נ/14], בו התלונן עו"ד רוזנברג על אופן עבודתה של השופטת כהן, על סוגי התיקים שהיא יושבת בהם לדין, על התמרמרות בקרב חבריה השופטים ועוד. נצטט את חלקו הראשון של מכתב זה, והדברים ידברו בעד עצמם:

הנדון: כב' השופטת הילה כהן

כזכור, נענתה בזמנו הנהלת בתי המשפט לבקשת עיריית חיפה למנות שופט נוסף בביהמ"ש לעניינים מקומיים בחיפה, במימונה של העירייה, וזאת כדי להקל ולקצר את משך הזמן הרב ביותר החולף עד לתחילת ההליכים המשפטיים בכתבי האישום המוגשים אליו.

לתפקיד מונתה כב' השופטת הילה כהן.

לצערי הרב לא חל עם מינויה של כב' השופטת כהן שינוי משמעותי בבית המשפט וזאת מן הטעמים הבאים:

1. כב' השופטת כהן הנחתה את מזכירות ביהמ"ש לקבוע לכל ישיבה כמות תיקים נמוכה באופן משמעותי מכמות התיקים בהם דנים שופטים אחרים וכל נסיונות מזכירות ביהמ"ש להגדיל את כמות התיקים נתקלה בהתנגדות עזה של כב' השופטת.

2. כב' השופטת כהן מגיעה לביהמ"ש באופן קבוע לא לפני השעה 10:00 או בסמוך לה, וזאת על אף שהצדדים והעדים מוזמנים לשעה מוקדמת יותר.

3. כב' השופטת כהן מבטלת ימי שיפוט רבים. כך למשל היתה כב' השופטת ב-25 ימי השתלמות בין התאריכים 1.9.02 ל-27.2.03 וזאת בנוסף לימי שיפוט אחרים שבוטלו מסיבות אחרות.

4. כב' השופטת מנצלת חלק מן הזמן בו היא משמשת כשופטת בבית המשפט לעניינים מקומיים, ע"ח המשאבים של בימ"ש זה הממומנים על ידי העירייה, לכתיבת והדפסת פסקי דין של בית המשפט לתביעות קטנות.

5. כב' השופטת מסרבת לדון בתיקים מסוימים שנקבעו בפניה בטענה, כי אינה אמורה לטפל בתיקים מסוג זה, אף אם הצדדים התייצבו לדיון, דבר שהביא לא פעם להעברת הדיון בתיקים אלה לשופטים אחרים בביהמ"ש, כדי שלא לשלוח את הצדדים שזומנו, בלא שהתקיים דיון.

על אף שהמתואר לעיל גרם לתוצאות חמורות ולהתמרמרות רבה בקרב הנאשמים, באי כוחם, התביעה העירונית, מזכירות בית המשפט ואף

בקרב חבריה השופטים בבית המשפט, נמנעתי עד עתה מלפנות אליך בנושא מפאת כבודו של בית המשפט ומחמת רצוני שלא להתערב בפעילותו של ביהמ"ש, הגם שהמדובר בפן המינהלי של פעילות זו.

(חלקו השני של המכתב היווה תשתית לכתב הקובלנה שהוגש נגד השופטת כהן).

105. נפתח ונאמר כי רואים אנו בחומרה מיכתבו זה של עו"ד רוזנברג, אלא שלא בו בלבד תולים אנו אשם. כפי שהדגיש עו"ד רוזנברג במכתבו כמה פעמים, העירייה היא המממנת את ישיבתה של השופטת כהן לדין, ואך סביר הוא כי בנסיבות אלו יצפה "בעל המאה" לקבל תמורה ראויה עבור כספו. האשם הוא אפוא בשיטה ובנסיבות העניין. אלא שבמקרה זה, דומה, הרחיק עו"ד רוזנברג לכת. אכן, עיון במכתב זה מעלה כי עיריית חיפה רואה עצמה אחראית - למיצער אחראית מינהלית - על עבודתם של השופטים היושבים לדין בבית-המשפט לעניינים מקומיים, וכך מרשה לעצמו היועץ המשפטי של העירייה להתלונן על סוגי תיקים שהשופט נדרש להם, על כמות התיקים הנדונים לפניו, על כי השופט בחר ליתן דעתו לתיק פלוני ולא לתיק אלמוני, ועל מערכת היחסים הפנימית שבין שופטי בית-המשפט. לו נשיא בית משפט השלום היה כותב מכתב זה, לא היינו מעירים הערתנו. אך בשום פנים לא נקבל אותם דברים עצמם מפי היועץ המשפטי לעירייה. אכן, יקשה שלא להתרשם כי עו"ד רוזנברג ראה בשופטת כהן עובדת עירייה הסרה למרותו, וכי מצב דברים בלתי נסבל זה הוא שהוביל לתופעות חמורות שמיקצתן נתגלו לנו בהליך שלפנינו.

106. ראשית ועיקר, מתעורר חשש כי תחושת אדנות זו של העירייה כלפי שופטי בית-המשפט לעניינים מקומיים תזלוג מן הפן המינהלי אל הפן המהותי של התנהלות של בית-המשפט לעניינים מקומיים. האחראי המינהלי - המממן - עשוי לחוש כי הכפוף, הממומן, אינו נוהג כראוי גם בענייני מהות - או בעניינים הקשורים למהות - וכך יתיר לעצמו לדרוש מן הממומן לנהוג כך או אחרת. סימנים לכך גילינו בעדותה של השופטת כהן, שהעידה לפנינו על אירועים שונים בהם העירו לה עובדי עירייה על אופן ניהול המשפט. כך, למשל, העידה השופטת כהן כי הגב' בן חורין, מזכירת בית-המשפט, נהגה להעיר לה על הוצאות כספיות מיותרות כגון שליחת הזמנות לדין לבעלי דין. ובלשונה (עמ' 12):

כאשר היא [גב' בן חורין] ראתה את הפרוטוקול, לו היה מצב שהנאשם נכח בזמן הדיון באולם, היא הייתה רצה אלי תוך שנייה ואומרת לי למה את אומרת לזמן אותם, הם נכחו באולם. לא חבל לבזבז את כספי העירייה, לשלוח הזמנות ולהטריח את כל מנגנון העירייה.

במקום אחר בעדותה, מספרת השופטת כהן על אירוע אחר, בו העירה לה גב' בן חורין על ניהול המשפט, והפעם לגופו של עניין (בעמ' 24):

יום אחד היא [הגב' בן חורין] באה אלי בלי בושה ואמרה לי תגידי לי, בתיקים שנאשם הוגש נגדו כתב אישום על ניהול עסק ללא רישיון, הוא בא אלייך לדיון ומציג שיש לי רישיון, אולי את מוכנה להיעתר לבקשת כ"כ התביעה ולבטל את כתב האישום. תרשיעי אותו, לעניין גובה הקנס תתחשבי שהיום הוא מציג את הרישיון. אני הייתי המומה ואמרתי לה, גב' בן חורין, זו הפעם הראשונה והאחרונה שאת תתערבי לי בהחלטות משפטיות ובזה סיימנו את שיחתנו.

ובאירוע שלישי שמתארת השופטת כהן - ודומה כי חמור הוא מקודמיו - פנתה אליה התובעת העירונית, הגב' דניאלה לוי, וביקשה אותה שלא להפנות נאשמים להגשת בקשה לעיכוב הליכים בפני היועץ המשפטי לממשלה, שכן הדבר מקשה על העירייה ועל מערך התביעה העירוני (עמ' 28):

פעם אחת נכנסה אלי לחדרי, הגב' דניאלה לוי, היא אמרה לי פעם אחת, מדוע את מציעה לאנשים לעיתים להגיש בקשה לעיכוב הליכים ליועץ המשפטי לממשלה, אל תעשי את זה. יש לנו מספיק עבודה. אני הייתי המומה שתובעת עירונית נכנסת אלי ואומרת דבר שכזה.

107. נציין ונדגיש: הגב' בן חורין והגב' לוי לא העידו לפנינו, אין הן עומדות לדיון, וממילא אין אנו מבקשים לקבוע כל מימצא בעניינן או להידרש להתנהגותן באופן ישיר. כל שרוצים אנו הוא להצביע על תוצאותיו הרעות של הקשר ההדוק - הדוק יתר-על-המידה - שבין בית-המשפט לעניינים מקומיים בחיפה לבין העירייה, ולתחושת אנשי העירייה כי בהיות בית-המשפט ממומן על ידי העירייה, מהווה הוא, במובן מסוים, אחת ממחלקות העירייה. ודוק: אין ספק שהשופטת כהן עצמה חשה אי נוחות רבה מן הקשר האמור, ואפילו לא היה בסיס לתחושה זו די בה בלבד כדי לעורר חשש למראית פני הצדק.

108. זאת ועוד. אותה תחושת אדנות של העירייה, וכמותה הפמיליאריות והקירבה הרבה שבין השופטים לבין מערך התביעה העירוני, הובילה לדעתנו ליחס בלתי הולם מצד פרקליטים שהופיעו לפני השופטת כהן ובעיקר מצידו של עו"ד דלל. כך, למשל,

למדנו כי עו"ד דלל נהג להופיע באולם בית-המשפט במכנסיים בהירים וסירב לבקשת השופטת כהן לבוא במכנסיים כהים; כי נהג להביע את מורת רוחו מהופעותיו בפני בית-המשפט לעניינים מקומיים בקול רם; וכי נהג להכניס דברי משקה לאולם (קוקה-קולה) למורת רוחה של השופטת כהן. כל אלה מעוררים תחושה לא נוחה של זלזול בבית-המשפט ובשופט היושב לדין. ספק רב בליבנו אם עו"ד דלל היה מעז להתנהג כך בבית-משפט שאינו בית-משפט לעניינים מקומיים בחיפה. תולים אנו התנהגות זו - במידה רבה - במערך היחסים שבין העירייה לבין בית-המשפט לעניינים מקומיים. לא אמרנו, אף לא נאמר, כי השופטת כהן עצמה לא תרמה למערכת היחסים הבלתי בריאה שנוצרה בינה לבין אנשי העירייה, ואולם עיקר הוא לא בשאלת האשמה להיווצרות מערכת היחסים העכורה, אלא בעצם קיומה של אותה מערכת יחסים בשל הקירבה היתירה שבין בית-המשפט לבין אנשי העירייה.

109. תופעה חמורה נוספת שנתגלתה לנו במהלך הדיונים היתה יחסה של הגב' בן חורין לשופטת כהן, בעיקר בכך שנהגה לערוך רישום של השעות שבהן נהגה השופטת כהן להגיע לעבודתה. הובא לפנינו מסמך שכותרתו "מועדי הגעה לעבודה של השופטת הילה כהן" [ת/15], ובו רישום שעות הגעתה של השופטת כהן לעבודה החל ביום 13 בינואר 2003 - חודשיים לפני קרות האירועים נושא הקובלנה - ועד ליום 31 במארס 2003. באי כוח הצדדים התווכחו ביניהם על תוקפו ומישקלו של מיסמך זה, על אופן רישום השעות בו ועל העובדה כי בחלק מן הימים - לרבות ביום 12.3.2003 - נרשמו בו שתי שעות הגעה שונות. כל אלה אינם מענייננו עתה ואין צורך שנכריע בהם. לענייננו עתה נאמר, כי רואים אנו בחומרה רבה את המעקב שערכה גב' בן חורין - המזכירה הראשית - אחרי השופטת כהן, ואת רישום השעות בידיה. ואף שאיננו יודעים מה הניע את הגב' בן חורין לרשום את השעות ומי הורה אותה לעקוב אחרי השופטת כהן, די לנו בכך שהמזכירה היתה בסוד העניינים וכי נוהל רישום שעות שלא בידיעתה של השופטת כהן. אמרנו לעצמנו הרי לא-יעלה-על-הדעת כי מזכיר ינהל רישום שעות עבודה של שופט שלא בידיעתו של השופט. אך גם כאן - הלא-יעלה-על-הדעת אירע.

110. יכולנו להוסיף ולדבר על האירועים שהיו ביום 12.3.2003 - למשל: צילום בקשות הנאשמים ללא ידיעתה של השופטת כהן; שיחרור נאשמים שלא בידיעתה של השופטת; ואירועים נוספים שנתגלו לנו בהליך זה - אלא שנדמה לנו כי התמונה ברורה וכי אין עוד טעם להאריך בדברים.

111. מסקנתנו מכל אלה היא, כי יש לבחון מחדש - וללא דיחוי - את דרך פעולתו של בית-המשפט לעניינים מקומיים בחיפה, ואת הקשר שיש לו עם העירייה. אנו

מפנים מישאלה זו לשרת המשפטים ולנשיא בית-המשפט העליון, ודומה עלינו כי ראוי לבחון בשנית את אופן מימונו של בית-המשפט לעניינים מקומיים בחיפה, את ניהול הדיונים בו, ואת מיקומו בבניין השייך לעירייה (וראו והשוו: מאמרה של מיכל שקד, "על בתי המשפט לעניינים מקומיים", הפרקליט לז, תשמ"ז-1987, 92, העוסק בבעיות המתעוררות אגב פעולתו של בית-המשפט לעניינים מקומיים). כך בבית המשפט לעניינים מקומיים בחיפה וכך - אפשר - בבתי המשפט לעניינים מקומיים בכל רחבי הארץ.

המישנה לנשיא

השופט א' ריבלין:

אני מסכים.

שופט

השופטת מ' ארד:

לדעתי מלמדות העובדות שלפנינו, כי השופטת ערכה במתכוון פרוטוקולים מטעים והציגה מצג כאילו התקיימו דיונים בתיקים, כדי למנוע את תיעוד איחוריה לבית המשפט.

השופטת ביקשה להימנע מלתעד בכתב בפרוטוקול בית המשפט את דבר איחוריה לבית המשפט, אשר גרמו לביטול הדיונים ולדחייתם למועד אחר. מסיבה זו, רשמה השופטת פרוטוקולים שאינם משקפים את האמת, בארבעה-עשר תיקים שונים, לפיהם נתקיימו כביכול דיונים בנוכחות הנאשמים, וזאת חרף העובדה שהנאשמים כלל לא נכחו בבית המשפט בעת רישום הפרוטוקולים ולא התקיימו כלל דיונים בעניינם ובנוכחותם.

הראיות מלמדות, כי השופטת נהגה לאחר לדיונים. המסמך ת/15 שהוגש על ידי הצדדים בהסכמה (ע' 2), מתעד את איחוריה של השופטת לדיונים בבית המשפט העירוני בחיפה בחודשים ינואר – מרץ 2003. מסמך זה מלמד כי השופטת איחרה

לדיונים לעתים תכופות. ידוע לכל, והדבר גם עולה מהראיות (נ/7), כי בבית דין עירוני נקבעים, ביום דיונים רגיל, עשרות תיקים. נקל לשער איזו תקלה יצרו איחוריה הרבים של השופטת לדיונים ואיזו הכבדה הוטלה על אנשי המזכירות שנאלצו להתמודד עם צדדים נרגזים הממתינים לשווא לבואה של השופטת. בנסיבות אלה, אין תימה שעובדי העירייה, ובכללם המזכירה הראשית והתובעים, התלוננו על התנהגותה של השופטת.

על רקע זה, היינו, איחוריה של השופטת לבית המשפט, יש לבחון את מעשיה. לא ניתן לנתק את כתיבת הפרוטוקולים המטעים והשמדת הבקשות מהעובדה שהשופטת נהגה לאחר לדיוני בית המשפט.

אין מחלוקת כי ביום 12.3.03 וביום 31.3.03 איחרה השופטת לבית המשפט. אין גם מחלוקת כי הואיל והשופטת איחרה להגיע לבית המשפט, עזבו הנאשמים ובאי כוחם, בארבעה-עשר תיקים שהיו קבועים למועדים אלה, את בית המשפט ולא המתינו לבואה של השופטת. חרף עובדה זו, ערכה השופטת בתיקים אלה פרוטוקולים מטעים, לפיהם נתקיימו כביכול דיונים בנוכחות הנאשמים ואף השמידה את הבקשות בכתב שהשאירו הנאשמים, בהן צוין כי הם עזבו את המקום בשל איחורה של השופטת, ומטעם זה מבקשים הם את דחיית הדיון.

עיון בפרוטוקולים שערכה השופטת בתיקים הנדונים מלמד, כי השופטת ערכה את הפרוטוקולים באופן מטעה, דווקא באותם פרטים העלולים ללמד כי הדיונים התבטלו בשל איחוריה לבית המשפט. השופטת הקפידה לציין בפרוטוקולים את כל שאר הפרטים שנכללו בבקשות הנאשמים ודאגה להשמיט ולהוסיף פרטים בפרוטוקולים, רק ככל שהדבר נדרש כדי להעלים מהפרוטוקול את עובדת ביטול הדיונים בשל איחוריה: לכן, השמידה השופטת את הבקשות בכתב שהותירו הנאשמים, שהרי בהן צוין כי היא איחרה לבית המשפט ומסיבה זו עזבו הנאשמים את המקום, וכך גם רשמה השופטת באופן מטעה כאילו הדיונים לא התבטלו אלא כביכול התקיימו בנוכחות הנאשמים.

כאשר צוין בבקשה כי השופטת איחרה לדיון ובשל כך מתבקשת דחייתו, ולא נאמר דבר נוסף בבקשה, השמידה השופטת את הבקשה והסתפקה בציון נוכחותם כביכול של הצדדים בדיון ובמתן החלטה הדוחה את הדיון למועד אחר. כאשר צרפו הנאשמים לבקשתם מסמכים או ציינו עובדות נוספות, הוסיפה השופטת ורשמה בפרוטוקולים כי הנאשמים, הנוכחים כביכול במקום, אף טוענים לפניה טענות ומגישים לה מסמכים. כל זאת, כאמור, כאשר אין מחלוקת כי איש מהנאשמים או באי כוחם לא

נכח כלל באותה עת בבית המשפט. כך למשל, כאשר ציין נאשם בבקשתו בכתב כי הוא נמצא "בתהליכי אישור הבנייה" בעירייה, רשמה השופטת בפרוטוקול, כאילו הוא נוכח בדיון וטוען זאת לפניה. כאשר ציין בא-כוח נאשם בבקשתו בכתב כי קיים בתיק אישור עקרוני, רשמה השופטת בפרוטוקול כאילו בא-כוח הנאשם טוען לפניה כי "יש אישור עקרוני לעניין מתן רשיון לעסק" והם ממתינים "רק להנפקתו". השופטת דאגה לרשום את כל הפרטים הנ"ל אך נמנעה מלציין כי הדיון כלל לא התקיים בשל איחורה לבית המשפט.

עריכת הפרוטוקולים באופן מטעה שאיננו משקף את האמת, בדרך המפורטת לעיל, תוך השמדת הבקשות המציינות את דבר איחוריה של השופטת לבית המשפט וביטול הדיונים עקב כך, מלמדת על כוונה להעלים מהפרוטוקול עובדות בלתי נוחות - עובדות המצביעות על ביטול דיונים בארבעה-עשר תיקים, בגין מחדלי השופטת להגיע במועד לבית המשפט. עריכת הפרוטוקולים בדרך האמורה, לאחר השמדת הבקשות, איננה יכולה, לדעתי, להתיישב עם טענת השופטת כי מדובר ב"משגים בתום לב בלבד". אין מדובר כאן בטעות בהיסח הדעת אלא ברישום מכוון של פרוטוקול בו אנשים שכלל אינם נוכחים, מדברים ומציגים כביכול מסמכים. רישום כזה איננו נעשה בהיסח הדעת, במיוחד כאשר הוא נבחן על רקע איחוריה הרבים של השופטת. מן הראוי אף לזכור, כי אין מדובר במקרה בודד ובתיק אחד בו הושמדה הבקשה ובמקומה נרשם פרוטוקול מטעה, אלא ברישום פרוטוקולים שאינם משקפים את האמת בארבעה-עשר תיקים שונים ובשני מועדים נפרדים.

אכן, באירוע השני, ביום 31.3.03, קרעה השופטת את הבקשות והשליכה אותן לפח בנוכחות עורכת הדין בן-ארי שייצגה את התביעה והמתינה להחלטות בתיקים הנדונים. עובדה זו, בנסיבות רגילות, עשויה ללמד על תום לב. ואולם, בנסיבות שלפנינו אין הדבר כך. יש לזכור, כי אין מדובר בשני אנשים בעלי מעמד שווה אלא בשופטת ובפרקליטה יחסית חדשה, המופיעה לפני השופטת. לא בנקל מעיר פרקליט לשופט על מעשיו. במיוחד כאשר לכאורה, כדברי השופטת, לא בנקל מעיר פרקליט (ת/16 א' ע' 5-6, 16). אין זה קל להעיר לשופט על כך שהוא רושם פרוטוקול מטעה שאיננו משקף את האמת ומשמיד מסמכים האמורים להימצא בתיק בית המשפט. בתחילה, אף עורכת הדין בן-ארי לא העירה לשופטת על מעשיה, חרף העובדה שהשמידה בנוכחותה שבע בקשות של נאשמים והכתיבה תשעה פרוטוקולים המציגים מצג מטעה. עורכת הדין בן-ארי אזרה אומץ לומר לשופטת כי מן הראוי לתיק את הבקשות בתיק בית המשפט במקום להשליכן לפח, רק כאשר הבקשה השביעית

הושמדה. היא נכחה בעת רישומם של תשעה פרוטוקולים המציגים מצג מטעה ולא ההינה להעיר על כך דבר.

אפילו עורך הדין דלל, שהיה ותיק מעורכת הדין בן-ארי, לא העיר לשופטת על מעשיה כאשר קיבל לידיו את הפרוטוקולים המטעים. משנשאל על כך בעדותו השיב:

“עם כל הכבוד, שופט הוא שופט ולא מתפקידי להעיר לו אם הוא טועה” (ע' 27).

השופטת העריכה כי הנאשמים לא יתלוננו על הרישום המטעה בפרוטוקול. בעדותה בפני החוקרת תם רוזנר, העריכה השופטת כי הנאשמים לא יתלוננו מכיוון שבקשתם לדחיית הדיון נענתה ולא נגרם להם כל נזק. השופטת הוסיפה כי הפרוטוקול לא נשלח אל הנאשמים והם אינם רואים אותו אלא מקבלים רק הזמנה למועד הדיון החדש. לכן, לדבריה, אין להניח כי יתלוננו על נוסחו של הפרוטוקול. וכך אמרה השופטת לגב' תם רוזנר:

“שימי לב שכל מה שכתוב בפרוטוקול משקף את הבקשה. לא נגרם שום נזק. אין לו (לנאשם) סיבה להלין. הוא לא יודע איך נראה הפרוטוקול כי הוא רק מקבל זימון” (ע' 5-6 לת/16א).

“לא נגרם נזק לאף אחד. הנאשם קיבל דיון נוסף ואין לו מה להלין. הוא לא יודע מה כתוב בפרוטוקול” (ע' 14 לת/16א).

השופטת העריכה כנראה, כי לאור מעמדה הרם והואיל והדיון ממילא נדחה ודברי הנאשמים לגוף העניין מצאו את ביטויים בפרוטוקול, תימנע גם התובעת מלהעיר לה על מעשיה.

בנסיבות אלה, אין ברישום הפרוטוקול והשלכת בקשות הנאשמים לפח בנוכחות התובעת, כדי ללמד על תום לבה של השופטת. התובעת נכחה במקום כדי לקבל החלטות בתיקים הנדונים, והשופטת הציגה את מעשיה כהתנהגות תמימה שאין בה כל נזק. למעשה, גם לפנינו המשיכה השופטת לטעון כי מדובר ב“ניסוח לא מוצלח” בלבד שמשקף את שאירע באולם בית המשפט. תמהני כיצד פרוטוקול המציין

שהנאשמים נוכחים בדיון, מגישים מסמכים וטוענים טענות, כשהם כלל אינם נוכחים בבית המשפט, הנו פרוטוקול המשקף את שאירע באולם בית המשפט. לדעתי, אין זו אלא היתממות מכוונת שאיננה מתיישבת עם העובדות.

השופטת טענה בעדותה, כי דבר איחוריה לבית המשפט היה ידוע לכל ולכן אין לקבוע כי מעשיה נועדו להסתיר את איחוריה.

אין בידי לקבל טענה זו.

אכן, לא היה בהתנהגותה האמורה של השופטת כדי להעלים את עובדת איחוריה לבית המשפט. אנשי המזכירות, הנאשמים והתובעים היו עדים לכך. אולם, אין בכך כדי ללמד כי מעשיה של השופטת היו תמימים ובלתי מכוונים. המעשים נועדו להעלים את תיעוד האיחורים בפרוטוקול בית המשפט והנצחתם בתיקי בית המשפט. השופטת ביקשה למנוע את תיעוד איחוריה בתוך הפרוטוקולים של ארבעה-עשר תיקי בית המשפט. רק כך ניתן יהיה בעתיד, להכחיש את האיחורים ולטעון, כפי שטענה השופטת לפנינו, כי איחורה לבית המשפט פעמיים שלוש בלבד.

“אני נוהגת להגיע בזמן, למעט 2-3 מקרים בהם איחרתי מסיבות מוצדקות והודעתי על כך לבית המשפט.”

“זכורים לי שני מקרים בהם הגעתי באיחור” (ת/16א).

“אני איחרתי פעמיים שלוש ואולי היו לי עוד מספר איחורים מועטים חוץ משני המועדים האלה. בכל מקרה, גם כאשר איחרתי לא הגעתי לאחר השעה 9:20.” (ע' 14).

יש לציין כי דבריה אלה של השופטת נסותרו הן באמור במסמך ת/15 שהוגש כראיה בהסכמת הצדדים והן באמור בבקשות בכתב שהותירו הנאשמים שהוגשו אף הן בהסכמת הצדדים. דברי השופטת כי איחורה לבית המשפט פעמים ספורות בלבד, נסותרו על ידי המצוין במסמך ת/15 המתעד את איחוריה הרבים של השופטת לבית המשפט. דברי השופטת באשר למועד בו הגיעה לבית המשפט ביום 12.3.03, נסותרו על ידי המצוין בבקשות בכתב שהגישו אנשים שונים שנכחו באותו מועד בבית המשפט: איש משטרה מר יעקב גבע, מתמחה במשפטים גב' הילה רחמים ומתדיין מר אליאס. אך מובן הוא כי אנשים אלה לא היו מציינים בבקשותיהם מועד מאוחר למועד בו עזבו את

בית המשפט, שהרי לא יכולים היו לדעת מתי תגיע השופטת לבית המשפט. הראיות הנ"ל מלמדות כי השופטת לא הגיעה לבית המשפט במועד הנטען על ידה.

בנושא זה מן הראוי להעיר, כי אף לפגישה עם גב' תם רוזנר מהנהלת בתי המשפט, נמנעה השופטת מלהגיע בזמן. וכך נאמר בעדותה של גב' תם רוזנר:

"ניסינו לקבוע ולא היה קל כל כך. השופטת אמרה שהיא תחזור ולא חזרה... היא הגיעה לפגישה באיחור. היא זומנה לשעה 13:00. התקשרתי אליה מיוזמתי בשעה 13:30, היא אמרה שהיא בדרך והיא מאחרת, היא רצתה להתקשר ולהודיע על איחור ואז חיכינו." (ע' 4).

השופטת ניסתה בעדותה לגולל את האשמה בגין רישום הפרוטוקולים המטעים על שכם הקלדנית. השופטת טענה בעדותה, כי הקלדנית היא זו שרשמה את הנוכחים, בכותרת הפרוטוקול ובסיומו, וטעותה שלה התבטאה רק בכך שלא בדקה את הפרוטוקול אלא סמכה על רישומי הקלדנית. כן טענה השופטת בעדותה, כי רישום הנוכחים בפרוטוקול על ידי הקלדנית נעלם במהירות ממסך המחשב, ולכן לא היה סיפק בידה לעמוד על הרישום השגוי (ע' 6).

אין בידי לקבל טענה זו. אילו היה מדובר ברישום שגוי של הנוכחים, בכותרת ובסיומת הפרוטוקולים בלבד, ניתן היה, בנסיבות רגילות, לקבל את הטענה כי מדובר בשגגה שמקורה בקלדנית. טעויות מסוג זה נופלות בפרוטוקול לא אחת. אולם, בדבריה של השופטת אין כל הסבר לפרוטוקולים הרבים בהם הכתיבה לקלדנית מיוזמתה, פרוטוקול מטעה שאיננו משקף את האמת, לפיו מתקיים כביכול דיון בנוכחות הנאשמים הנוטלים בו חלק, כאשר אלה כלל אינם נוכחים ולא מתקיים כל דיון בנוכחותם. פרוטוקולים אלה, מלמדים כי גם הרישום בכותרות ובסיומות בהם צוין כי הנאשמים כביכול נוכחים, אין מקורו בטעות של הקלדנית אלא במעשה מכוון מצד השופטת.

השופטת טענה כי העובדה שהורתה בהחלטותיה להזמין את הנאשמים לדיון החדש, מלמדת כי לא ניסתה להטעות. לטענתה, אילו היה בכוונתה להטעות ולהציג מצג כאילו הנאשמים נוכחים בדיון, לא הייתה מורה לזמנם למועד שנקבע.

אין לקבל טענה זו. הנאשמים הרי לא נכחו בדיון ולכן השופטת הייתה חייבת לזמנם לדיון חדש. אילו נמנעה השופטת מלהורות לזמנם לדיון החדש, כיצד היו מגיעים אליו?

אשר להתנהגות אנשי המזכירות – בקשות הדחייה אכן צולמו על ידי אנשי המזכירות ללא ידיעת השופטת בטרם הובאו לעיונה. מעשה זה, בנסיבות רגילות, איננו ראוי. ואולם, הואיל והשופטת השמידה את הבקשות, אילולא עשו כן אנשי המזכירות, מי היה מאמין, כי שופטת בישראל השמידה את הבקשות ובמקומן הכתיבה פרוטוקולים מטעים שאינם משקפים את האמת!?

לאור כל האמור לעיל, אני סבורה כי הוכח מעבר לספק סביר כי השופטת ערכה את הפרוטוקולים המטעים והשמידה את הבקשות, כדי למנוע את תיעוד איחוריה לבית המשפט בארבעה-עשר פרוטוקולים של תיקי בית משפט.

ש ו פ ט ת

הוחלט להרשיע את השופטת הילה כהן כאמור בפסק-דינו של המישנה לנשיא מ' חשין.

היום, י"ב בסיון תשס"ה (19.6.2005).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

המישנה לנשיא